

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій

Кваліфікаційна робота магістра з методики навчання іноземних мов
на тему: «Методика формування у майбутніх учителів англійської мови
компетентності в читанні з використанням мультимедійних текстів»

Студентки групи СОкт 55-21
педагогічного факультету романо-германської та
української філології
освітньо-професійної програми
Викладання європейських мов на основі
комбінованих технологій (англійська мова і друга
західноєвропейська мова)
за спеціальністю 014 Середня освіта
Єресковської Катерини Володимирівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2022 року

Науковий керівник:
доктор філологічних наук, професор,
Черниш Валентина Василівна

Завідувач кафедри методики викладання
іноземних мов та інформаційно-
комунікаційних технологій
_____ проф. Черниш В. В.
(підпис) (ПБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ.....	8
1.1. Структура, цілі та зміст формування англомовної компетентності у читанні майбутніх учителів англійської мови.....	8
1.2. Психолого-педагогічні передумови формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу.....	19
1.3. Мультимедійні тексти як засіб формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів англійської мови.....	30
Висновки до розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ.....	36
2.1. Критерії відбору мультимедійних текстів для формування англомовної компетентності у читанні.....	36
2.2. Комплекс вправ для формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу з використанням мультимедійних текстів.....	41
2.3. Модель організації процесу формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу з використанням мультимедійних текстів.....	59
Висновки до розділу 2.....	63
РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ.....	64
3.1. Організація та проведення пробного навчання.....	64
3.2. Констатація та аналіз результатів пробного навчання.....	68
3.3. Методичні рекомендації щодо формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів з використанням мультимедійних текстів.....	71

Висновки до розділу 3.....	73
ВИСНОВКИ.....	74
РЕЗЮМЕ.....	76
SUMMARY.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	87

ВСТУП

Англійська мова (АМ) по праву вважається міжнародною мовою (Lingua Franca). У сучасному світі англійська мова стала невід'ємною складовою кожної сфери діяльності. Це міжнародна мова спілкування, бізнесу, науки, інформаційних технологій, розваг тощо. Тому, зважаючи на реалії сьогодення, неможливо заперечувати необхідність досконалого опанування сучасними фахівцями АМ. Особлива роль при цьому відводиться саме вчителям АМ, чий рівень професійної компетентності безпосередньо детермінує ефективність оволодіння АМ учнями, які в майбутньому стануть висококваліфікованими спеціалістами із високим рівнем знань АМ, що відповідає вимогам часу. Виходячи з вищезазначеного, питання підготовки майбутніх учителів АМ потребує особливої уваги та невинного його доопрацювання з огляду на сучасні тенденції та інноваційні нововведення.

В умовах реформування сучасної освіти виникає гостра потреба в удосконаленні та оновленні методики викладання іноземних мов (ІМ), і, зокрема, у навчанні читання. Читання має фундаментальне значення для того, щоб допомогти нам знаходити і передавати інформацію. Розуміння прочитаного – це міст між пасивним і активним читачем, а також вирішальна ланка для ефективного читання, необхідного для насиченого академічного, професійного та особистого життя. Одним із найефективніших засобів формування англійської компетентності в читанні ми вважаємо мультимедійні тексти (МТ).

Актуальність роботи полягає в тому, що попри наявність достатньої розвиненості даної теми, залишається ряд суперечливих питань щодо розвитку читацької компетентності студентів у закладах вищої освіти (ЗВО). Разом з тим, існує необхідність у розробці нових методик, спрямованих на розвиток читацької компетентності студентів ЗВО в сучасному світі.

Проблемі формування компетентності в читанні присвятили свої дослідження такі вчені, як, наприклад, Черниш В.В. [28], Борецька Г. Е. [6], Британ Ю. В. [16],

Фасоля А. [24], Цінько С. В. [25], Квасова О. Г. [23], Гапонова С.В. [4], Чепелева Н. В. [26], Зимня, З.І [10], Alderson J. С. [30], Perfetti С. А [57], Clapham С. [39],

Слід зазначити, що такі науковці як Ференчук І. [7], Азімов Е. Г [1], Коваленко Ю. А. [12], Бігич О. Б. [5] звертають увагу на необхідність використання інформаційних технологій у процесі формування компетентності в читанні. Однак, огляд наукових публікацій свідчить про те, що на даному етапі розвитку методики навчання ІМ проблема використання МТ для формування англомовної компетентності у читанні залишається недостатньо дослідженою.

Об'єктом дослідження є процес формування в студентів 2 курсу спеціальності 014 середня освіта англомовної компетентності у читанні з використанням МТ.

Предметом дослідження є методика формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у студентів 2 курсу спеціальності 014 Середня освіта.

Метою нашого дослідження є теоретичне обґрунтування, практична розробка та перевірка ефективності методики формування англомовної компетентності в читанні з використанням мультимедійних текстів.

Для досягнення поставленої мети нам необхідно розв'язати такі **завдання**:

1. Здійснити аналіз структури, цілей та змісту навчання англомовної компетентності у читанні;
2. Визначити психолого-педагогічні передумови формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу;
3. Дати визначення МТ як засобу формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів АМ та описати особливості МТ;
4. Охарактеризувати потенціал МТ у формуванні англомовної компетентності у читанні;
5. Сформувати та обґрунтувати критерії відбору МТ для ефективного формування англомовної компетентності у читанні;

6. Розробити комплекс вправ для формування англомовної компетентності у читанні у студентів 2 курсу
7. Розробити модель організації навчання англомовної компетентності у читанні у студентів 2 курсу;
8. Перевірити ефективність розробленої методики та сформулювати методичні рекомендації щодо формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ.

На різних етапах наукового пошуку ми використовували такі **методи дослідження**: детальний аналіз наукової методичної, педагогічної та психологічної літератури; вивчення досвіду вітчизняних та зарубіжних вчених щодо навчання читання; моделювання навчального процесу з використанням методики формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у майбутніх учителів АМ; для перевірки ефективності розробленої нами методики було використано метод пробного навчання, вхідного і вихідного тестування з метою перевірки рівня сформованості англомовної компетентності у читанні за допомогою МТ у студентів 2 курсу; метод кількісного і якісного аналізу для обробки і перевірки результатів пробного навчання.

Наукова новизна дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні і розробці методики формування англомовної компетентності в читанні за допомогою МТ у студентів 2 курсу.

Практична значущість дослідження заключається у тому, що був розроблений комплекс вправ для формування англомовної компетентності в читанні за допомогою МТ у студентів 2 курсу, були відібрані навчальні матеріали та сформульовані методичні рекомендації щодо організації роботи для формування англомовної компетентності в читанні за допомогою МТ у студентів 2 курсу.

Апробація результатів дослідження: Основні положення і результати дослідження були оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Ad

orbem per linguas. До світу через мови» (25.05.22) та опубліковано тези «Специфічні риси мультимедійних текстів як основи для формування англомовної компетентності в читанні майбутніх вчителів англійської мови».

Структура дипломної роботи зумовлена її цілями і завданнями. Робота складається зі вступу, трьох розділів, списку використаних джерел та 8 додатків. Повний обсяг роботи – 107 сторінок. Дипломна робота містить 3 таблиці та 6 рисунків. Список використаних джерел охоплює 7 сторінок та містить 64 найменування, з них 18 українською, 11 російською, 32 англійською та 3 німецькою.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ

1.1. Структура, цілі та зміст формування англomовної компетентності у читанні майбутніх учителів англійської мови

Нині значна увага, з огляду на реформування сучасної системи освіти, приділяється питанню формування у студентів компетентності в читанні, адже володіння комунікативною компетентністю загалом унеможлиблюється без належного рівня володіння читацькою компетентністю.

Насамперед, звернімося до визначення самого поняття «компетентність». Термін «компетентність» має багатозначний характер через його численні трактування, що існують на сьогоднішній день.

Отже, вчені розглядають поняття «компетентність» як:

- якості, набуті через проживання ситуацій, рефлексію досвіду (Г.К. Селевко) [21];
- здатність до розуміння у певній сфері з метою участі в ситуаціях для досягнення поставлених цілей (Г. Ауст) [44];
- потенціал людини і фахівця, його знання, вміння, навички, досвід діяльності (Н. Ф. Єфремова) [9];
- операції, дії та функції, разом з виконанням життєвих завдань (Ю. Гжесік) [50];
- специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній предметній галузі, яка включає вузькоспеціальні знання, особливого роду предметні навички, способи мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії (Дж. Равен) [18];
- якісне використання компетенцій (Н. В. Алмазова) [2];

- набуття особистості, завдяки яким людина може вирішувати конкретні завдання (В. Д. Шадриков) [29].

На сьогодні найбільш поширеним у колі українських науковців залишається таке тлумачення компетентності, як «сукупності знань і умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію» [17].

Визначення читання та читацької компетентності змінювалися з часом паралельно зі змінами в суспільстві, економіці та культурі. Концепція навчання, і особливо концепція навчання впродовж життя, розширили уявлення про читацьку компетентність. Компетентність більше не розглядається як здатність, що набувається лише в дитинстві під час перших років навчання в школі. Натомість вона розглядається як дедалі ширший набір знань, навичок і умінь, які люди розвивають протягом усього життя в різних контекстах, взаємодіючи зі своїми однолітками та широкою громадськістю.

Борецька Г. Е. [6] визначає читання як рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття і розуміння писемного тексту. Читання сприяє розвитку умінь та навичок мовлення, слугує надійним джерелом мовного матеріалу для навчання і дуже легко застосовується в інтерактивних та комунікативно спрямованих завданнях.

При цьому читання відіграє важливу роль у процесі вивчення іноземної мови як засіб: 1) опанування мови і пізнання культури; 2) самоосвіти, інформаційно-пізнавальної та освітньої діяльності; 3) забезпечення практичного оволодіння іноземною мовою; 4) формування та вдосконалення мовленнєвих умінь і навичок інших видів комунікативної діяльності; 5) забезпечення виховання та всебічного розвитку студентів; 6) збагачення та розширення досвіду студентів у різноманітних сферах життя; 7) розвитку змістового сприйняття тексту – його розуміння [4].

Ніколаєва С. Ю. [2] стверджує, що читання іноземною мовою як комунікативне уміння та засіб спілкування є, поряд з усним мовленням, важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, яким потрібно оволодіти згідно з вимогами чинної програми з іноземних мов.

Відтак, набуває актуальності планомірна робота з формування читацької компетентності студентів на заняттях АМ. Читання іноземною мовою посідає чільне місце серед інших видів мовленнєвої діяльності за рівнем розповсюженості, доступності та значущості. Вважається, що сформоване в учнів уміння читати є найбільш стійким і довготривалим, на відміну від інших видів мовленнєвої діяльності. Згідно з дослідженнями А. Джонса, читання визнано найважливішим з чотирьох умінь, друге за важливістю – аудіювання, третє – письмо і останнє – говоріння [49]. При цьому, якщо в говорінні продуктивні навички студентів невдовзі втрачаються без практики, то вміння розуміти текст зберігається ще тривалий час. Разом з тим, письмові англомовні тексти – широко доступні, що створює умови для подальшого розвитку читання англійською мовою вже після навчання у ЗВО, незалежно від мінливих життєвих реалій молодого фахівця.

До переваг цього виду мовленнєвої діяльності можна віднести різноманіття вибору автентичних і в той же час посильних текстів завдяки ресурсам мережі Інтернет, що особливо приваблює сучасну молодь.

Термін «читацька компетентність» ґрунтується на розумінні читання як головного джерела накопичення соціального досвіду, провідного способу опанування соціально важливої інформації.

Бігич О. Б. [4] визначає англомовну компетентність у читанні (АКЧ) як здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування.

С. Томбері [63] під поняттям «читацька компетентність» розуміє рівень оволодіння особистістю базисним кодом мови, зокрема основними граматичними

правилами, правилами правильної вимови фонетичних утворень, коректного читання тексту, розуміння прочитаного.

У PISA 2009: Assessment Framework [56] читацька грамотність визначається як здатність розуміти, застосовувати, осмислювати та активно працювати з письмовими текстами для досягнення власних цілей, розвитку своїх знань і потенціалу, а також участі в житті суспільства.

У нашій роботі ми дотримуємося визначення Борецької Г. Є. [1], яка стверджує, що компетентність у читанні – це здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. Структурними складовими компетентності в читанні є *вміння, навички, знання*, а також *комунікативні здібності*, а саме – здібності до читання (див. Рис. 1.1.).

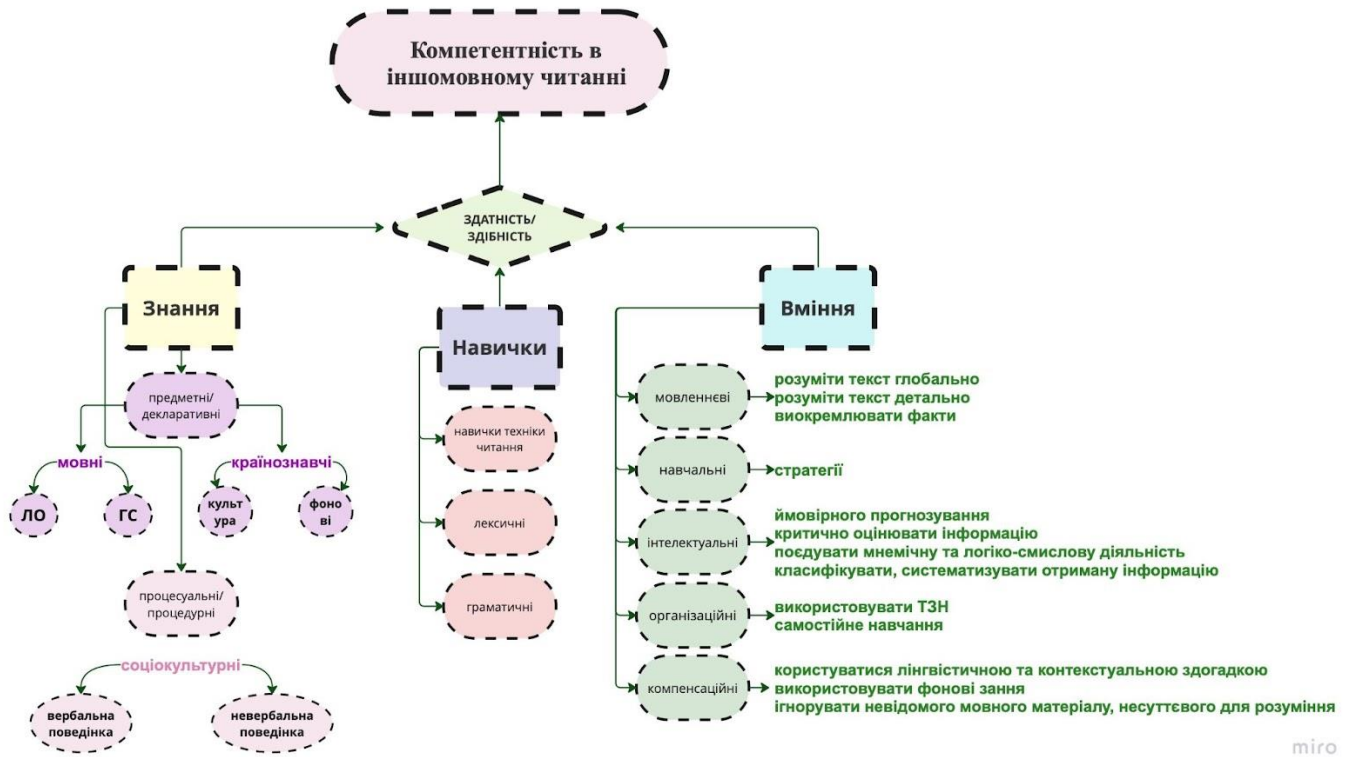

Рис. 1.1. Складові компетентності в читанні

До комунікативних здібностей читання належать: відповідна адекватна реакція читача при сприйнятті прочитаного; уміння брати до уваги прочитане; використання

одержаної в процесі читання інформації на практиці у життєвих ситуаціях; задоволення своїх пізнавальних або творчих інтересів; удосконалення вмінь усного мовлення; здійснення пошуку інформації за фахом та ін. [4].

Сучасні зарубіжні науковці розглядають читацьку компетентність (reading comprehension) як відтворення, інтерпретацію, переосмислення прочитаного, емоційну реакцію, висування власних міркувань на основі змісту прочитаного тексту чи іншого інформаційного джерела за допомогою раніше набутих знань, а також як таку, що має чотири рівні розуміння: дослівний, інтерпретативний, критичний і творчий [62].

Дослівне розуміння – це здатність читача запам'ятовувати основні ідеї та факти, які безпосередньо викладені в матеріалі підручника.

Приклад: Хто був 16-м президентом США і де він народився?

Інтерпретативне розуміння – це здатність читача виділяти інформацію, яка на пряму не викладена в тексті, використовуючи при цьому попередні або фонові знання, які допомагають зрозуміти суть тексту.

Приклад: Джон грюкнув вхідними дверима, увійшовши в будинок, побіг нагору і кинув свої книги на підлогу в спальні. Який настрій у Джона?

Критичне розуміння – це здатність читача надавати власні судження та ідеї щодо змісту прочитаного тексту підручника, використовуючи свої попередні знання та думки стосовно даної теми.

Приклад: Прочитавши редакційну статтю про аборти, студент аргументує свою незгоду з думкою автора.

Творче розуміння – це «емоційна» реакція читача на зміст прочитаного матеріалу підручника. Цей рівень розуміння також передбачає генерування нових ідей з раніше набутих знань під час навчання та в житті.

Приклад 1: Читаючи мовчки роман «Поклик природи», Боббі голосно сміється із витівок Бака, коли собака вперше бачить сніг (емоційна реакція).

Приклад 2: Твір із відкритим кінцем спонукає студента до створення власної кінцівки, спираючись на свої емпіричні знання [62].

Згідно з Робочою програмою з дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для 2 курсу [19], студенти КНЛУ мають володіти мовою на рівні B2+ (незалежний користувач). У програмі зазначено, що студенти мають бути ознайомлені з етапами роботи з текстом, знати його структуру, володіти стратегіями подолання мовних труднощів. На заняттях АМ студенти працюють з автентичними текстами (статті, доповіді, рекламні оголошення, брошури, художні) та аудіотекстами (доповіді, оголошення, лекції, промови, радіо- і телепередачі, виступи акторів, телефонні розмови). Крім того, студенти повинні володіти вміннями витягувати основну інформацію з тексту; передбачати його зміст; виділяти ключові моменти; селективно розуміти потрібну інформацію на основі контексту; не звертати уваги на незнайомий мовний матеріал, який не є суттєвим для розуміння; вміти аналізувати зміст прочитаного.

У процесі читання реалізуються різні комунікативні завдання. Їх можна зобразити у вигляді схеми (див. Рис. 1.2.):

Рис. 1.2. Комунікативні завдання читання

За результатами дослідження методичної літератури нами було встановлено, що у вітчизняній методиці з опорою на типологію С. К. Фоломкіної виокремлюють такі види читання: *ознайомлювальне, переглядове/вибіркове, вивчаюче* [4 39].

Читання з метою розуміння основного змісту тексту (**ознайомлювальне читання**) є найтипівішим у різних галузях та сферах життя і здійснюється на основі автентичних текстів (статті з газет, журналів, оголошення, вівіски, меню, афіші, розклади руху транспорту тощо), які містять інформацію про побут, традиції, культуру, історію країни, мова якої вивчається. Йдеться про читання мовчки без зазначення про обов'язкове подальше застосування отриманої інформації. Особливостями цього способу читання є швидке ознайомлення з усім текстом, чіткість розуміння основного змісту та найбільш значущих деталей. Для досягнення

цієї мети, на думку С.К. Фоломкіної, цілком достатньо розуміння 75% основного змісту за умови, що решта 25% не містять принципово важливих тверджень, істотних для розуміння змісту всього тексту. Темп ознайомлювального читання для різних мов буде дещо відрізнятися: для англійської та французької – 180 слів/хв, для німецької – 150 слів/хв [4].

У процесі ознайомлювального читання формуються такі вміння:

- пов'язані з оперуванням мовним матеріалом: самостійно визначати значення слів на основі мовної здогадки; ігнорувати незнайомі слова, які не є важливими для розуміння основного змісту тексту;
- пов'язані з розумінням змісту тексту: визначати тему тексту з опорою на структурні елементи тексту (заголовки, перший і останній абзаци); передбачати зміст тексту з опорою на структурні елементи тексту, попередні знання, ключові лексичні одиниці; орієнтуватися в структурі тексту (його побудові) з метою виділення основної інформації; розбивати текст на смислові частини, встановлювати зв'язок між ними; виокремлювати основну і конкретну інформацію в кожній смисловій частині; виділяти ключові слова в тексті; встановлювати логічні зв'язки між виокремленими фактами; здійснювати оцінювання [8].

Читання з метою знаходження необхідної інформації (**переглядове/вибіркове читання**), полягає в умінні оперативно переглянути низку матеріалів (статей із газет чи журналів, різноманітних програм та довідників тощо) з метою пошуку конкретної інформації, котру може задати викладач або яка безпосередньо цікавить самого студента. Студент повинен швидко пробігти очима по тексту (швидкість – 500 слів/хв.), виділити потрібну інформацію і сконцентруватися на ній, прагнучи досягнути її повністю або лише основний зміст – в залежності від конкретної комунікативної мети. Для реалізації переглядового читання добираються тематично пов'язані тексти (кілька оголошень, рецептів, телепередач, з яких слід вибрати ті, що відповідають заданим пошуковим параметрам) [4].

Уміння, які лежать в основі переглядового читання, включають наступні:

- прогнозувати тему тексту за його назвою, ілюстрацією;
- після ознайомлення з текстом визначити його тему та основну думку
- виділяти найбільш загальну інформацію, яка відносить текст до певної галузі знань;
- визначати ключові слова та орієнтуватися в композиційно-смісловій структурі тексту, виділяти важливу інформацію;
- визначати, чи відповідає зміст тексту інтересам читача, оцінювати отриману інформацію з точки зору новизни, актуальності та перспектив її використання.

Поряд з основними вміннями, спільними для всіх видів читання (передбачати зміст інформації за структурою; визначати тему, основну думку; відділяти головне від другорядного; оцінювати змістове наповнення тексту), є необхідними ще такі вміння як:

- повно і чітко розуміти зміст прочитаного на рівні змісту і значення;
- адекватно трактувати авторські судження та його узагальнення;
- передати отримані з тексту відомості іншим (рідною мовою або з опорою на текст);
- оцінювати висунуті в тексті твердження, спираючись на власний досвід;
- прокоментувати окремі факти.

Варто також зазначити, що іншомовні тексти для читання виконують ряд функцій, які обумовлюють успішне опанування мови. Основними такими функціями в методиці визначено наступні:

1. **Функція збагачення та розширення знань студентів**, переважно лексичних (пошук певних слів/словосполучень та визначення їх значення; пошук та виписування слів/структур за певною ознакою; називання слів, які були використані в певній ситуації тощо).
2. **Функція тренування** (засвоєння лексичного та граматичного матеріалу, надання студентам вправ у читанні та використанні певного мовного матеріалу

у відповідях на запитання викладача, у процесі довільного переказу змісту або у переказі, наближеному до тексту).

3. **Функція розвитку усного мовлення студентів на основі прочитаного тексту** (переказ тексту власними словами, інсценування окремих епізодів, придумування продовження тексту або іншого початку, бесіда щодо окремих проблем, які розкриваються в тексті, тощо).
4. **Функція розвитку смислового сприйняття тексту** – його розуміння (перевірка розуміння окремих фрагментів і всього тексту в цілому, знаходження різних смислових і формальних елементів, що полегшують розуміння, виконання вправ, які допомагають подолати труднощі, що виникають в процесі розуміння тексту) [4].

Робота з текстом проходить у три етапи і незалежно від виду читання структура залишається незмінною (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Етапи роботи з текстом для читання

Назва етапу	Мета етапу	Зміст етапу
Дотекстовий	<ul style="list-style-type: none"> ▪ аналіз мовних і смислових труднощів тексту ▪ введення у проблему / галузь науки 	Виконання вправ
Текстовий	<ul style="list-style-type: none"> ▪ формулювання комунікативного завдання ▪ читання тексту 	Слухання / читання комунікативного завдання, читання тексту
Післятекстовий	<ul style="list-style-type: none"> ▪ контроль розуміння тексту ▪ обговорення змісту прочитаного тексту ▪ навчання смислової переробки інформації тексту 	Виконання вправ

Варто зауважити, що серед вищезазначених етапів роботи з текстом особливе значення має комунікативна інструкція (текстовий етап), яка передбачає конкретне завдання, що орієнтує студентів на цілеспрямоване і свідоме сприйняття інформації. Таке завдання активізує увагу і мислення студента, стимулює запам'ятовування.

Психологи стверджують, що правильна і точна інструкція підвищує ефективність сприйняття на 25% [4].

1.2. Психолого-педагогічні передумови формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу

Знання психолого-педагогічних передумов формування читацької компетентності є винятково важливим у процесі навчання читання. Психолого-педагогічні фактори є неунікними компонентами освітнього процесу, а тому ефективність оволодіння англомовною компетентністю у читанні великою мірою залежить саме від них.

Згідно з Кличниковою З. І., навчання читання іноземною мовою має ґрунтуватися на психологічних закономірностях оволодіння процесом мовленнєвої діяльності, а психологічну природу читання вона вбачає у сприйнятті та розумінні тексту [11]. До низки психологічно значущих особливостей навчання читання іноземною мовою дослідниця відносить розвиток прогностичних здібностей студентів, формування в них уміння правильно вгадувати ціле слово за його окремими елементами та прогнозувати наступні слова фрази.

Процес читання іншомовних текстів сприяє розвитку мислення, мовної здогадки студента, розширенню його кругозору, світогляду, формуванню соціокультурної компетентності [4].

В області когнітивної психології спостерігається великий інтерес до процесів, пов'язаних з ефективним читанням. Психологи проявляють значну зацікавленість у тому, як розпізнаються слова, як контролюються рухи очей під час читання, як осмислюється текст та у низці інших питань.

Хоча у багатьох складається враження, що під час читання погляд плавно пробігає по тексту, це відчуття оманливе. Насправді очі здійснюють різкі рухи, що розділені проміжками часу, коли вони відносно нерухомі (так звані фіксації). Таким чином, читання нагадує слайд-шоу, в якому текст відображається приблизно на чверть секунди, а потім вимикається на короткий проміжок часу, поки очі рухаються. На

додаток до руху очей вперед, читачі іноді переміщують очі назад по тексту, щоб перечитати матеріал. Ці регресії часто обумовлені труднощами в процесі розуміння [60].

Британський психолінгвіст Френк Сміт, що отримав міжнародне визнання за свій внесок у дослідження природи процесу читання, проводить паралель між читанням та зоровим сприйняттям. Дослідник виділяє три важливі для читання особливості зорової системи:

1. Ми бачимо не все, що знаходиться перед нашими очима.
2. Ми не бачимо те, що миттєво опиняється перед нашими очима.
3. Ми не одержуємо інформацію через наші очі безперервно.

Разом ці твердження дозволяють визначити три важливі принципи читання:

1. Читання повинно бути швидким.
2. Читання має бути вибіркоким.
3. Читання залежить від невізуальної інформації.

Читання повинно бути швидким. Швидкість читання не можна підвищити, прискорюючи рух очних яблук. Існує межа швидкості, з якою мозок може осмислювати візуальну інформацію, що надходить від очей. Насправді, оптимальною є звичайна швидкість читання – три-чотири фіксації в секунду. При повільнішому темпі інформація, що міститься в оперативній пам'яті, може почати зникати, створюючи відчуття, що читач дивиться в нікуди. При більш високій швидкості, ніж чотири фіксації в секунду, може початися процес маскування, коли читач губить інформацію ще до того, як вона буде належним чином проаналізована.

Читання має бути вибіркоким. Мозок просто не встигає обробляти всю візуальну інформацію, яка міститься в більшості текстів і може бути легко перевантажений. Пам'ять також не в змозі впоратися з усією інформацією, яка може бути доступною на сторінці. Секрет ефективного читання полягає не в тому, щоб читати без розбору, а в тому, щоб виділяти потрібну інформацію в тексті. Мозок

повинен бути аналітичним, використовуючи максимально те, що вже відомо, і аналізуючи мінімум візуальної інформації.

Читання залежить від невізуальної інформації. Для повноцінного читання потрібне освітлення, якийсь текст перед очима і відкриті очі. Іншими словами, читання залежить від певної інформації, яка надходить через очі до мозку. Цю інформацію можна назвати візуальною. Наявність візуальної інформації є необхідною складовою читання, але недостатньою. Читач може мати велику кількість візуальної інформації перед очима, але все одно не бути в змозі прочитати його. Наприклад, текст може бути написаний невідомою іноземною мовою. Тобто ще однією важливою складовою є інформація, яка вже є у пам'яті читача – це невізуальна інформація, тобто попередні знання. Читач повинен вміти використовувати невізуальну інформацію, щоб не бути перевантаженим візуальною інформацією, що надходить від очей. Читачеві необхідно звертати увагу лише на ті фрагменти тексту, які містять найбільш важливу для нього інформацію, чи то кожне слово, чи то деякі виділені слова, чи то окремі частини слів. А це знову питання максимального використання того, що вже відомо. Вся додаткова інформація, яка потрібна досвідченому читачеві, міститься в попередніх знаннях. Коли читачі, які володіють вільним читанням, стикаються з складним для читання текстом, через те, що він невдало написаний або перевантажений новою інформацією, кількість фіксацій (включаючи регресії), які вони роблять, збільшується, а швидкість читання знижується. Експерти в читанні можуть досягнути всю ситуацію з одного погляду [43].

Когнітивні теорії розуміння тексту майже не враховують значення мотиваційних процесів у формуванні читацької компетентності. Проте кореляція між читацькою компетентністю та мотивацією читання є досить ґрунтовно дослідженою [40], [45], [51], [61].

Більш за все тісний зв'язок між цими двома складовими виражений через внутрішню мотивацію [38].

Високий рівень внутрішньої мотивації до читання збільшує ймовірність появи бажання читати, наприклад, у вільний від навчання час. Отже, обсяг прочитаного є гарним показником внутрішньої мотивації читання. Численні довготривалі дослідження підтвердили, що читацька поведінка, яка часто вимірюється кількістю часу, витраченого на читання, впливає на розуміння прочитаного [32].

Поряд з тим, численні дослідження показали чіткий зв'язок між розумінням прочитаного та можливостями пам'яті. Ключовими видами пам'яті, які найбільше впливають на розуміння прочитаного, і відповідно, на яких зосереджують свою увагу дослідники [31], [46], є оперативна та короткотривала пам'ять.

Марієнн Вольф у своїй книзі «Пруст і кальмар» зазначає, що оперативна пам'ять – це та, яку ми використовуємо, коли нам потрібно ненадовго утримати інформацію, щоб потім використати її для виконання певного завдання. Оперативна пам'ять є важливим фактором формування читацької компетентності. Здатність утримувати вербальну інформацію в робочій пам'яті має важливе значення для читання.

Оперативна пам'ять може бути інтерпретована як провідна виконавча функція з двома складовими: фонологічною ланкою, яка зберігає вербальну інформацію, та візуально-просторовим «блокнотом», який зберігає візуальну та просторову інформацію [33]. Як зазначає де Йонг [54], дислексія супроводжується дефіцитом даної центральної виконавчої системи.

Можливості оперативної пам'яті можуть впливати як на тривалість утримання факту в оперативній пам'яті, так і на ймовірність його закріплення в довготривалій пам'яті. Читач з більш розвиненою оперативною пам'яттю може мати додатковий потенціал і час для повторення і закріплення інформації, в той час як читач з більш слабкою пам'яттю потребуватиме всі свої розумові можливості для виконання мінімального обсягу роботи. Оскільки матеріал для читання стає складнішим з підвищенням рівня, читач може також зіткнутися з труднощами у розумінні тексту,

який він читає, втомлюватися під час тривалого читання та відчувати розчарування в результаті низької продуктивності оперативної пам'яті.

У ході детального мета-аналітичного дослідження [53] норвезькі вчені М. Мелбі-Лервог, Т. С. Редік, і Чарльз Хьюлм дійшли висновку, що немає жодних доказів того, що тренування оперативної пам'яті сприяє розвитку когнітивних здібностей. Натомість є вагомні докази того, що труднощі в читанні та розумінні текстів, а також проблеми в читанні та розумінні мови можуть бути вирішені за допомогою інтенсивних цілеспрямованих педагогічних втручань. Під час такого втручання важливо зосередитися як на багаторазовому повторенні (тобто тренуванні), щоб домогтися автоматизму, так і на забезпеченні студента різноманітними можливостями використання мови у змістовних контекстах.

Довготривала пам'ять відіграє не менш важливу роль у розумінні прочитаного. Ван Дейк та Кінч [64] виділяють наступні компоненти пам'яті, що задіяні в розумінні тексту: перцептивні можливості, лінгвістичні особливості, структура речень, макроструктура, ситуативна модель, структура контролю, цілі, лексичні знання, фрейми, загальні знання та епізодична пам'ять на попередній текст. Кожен з цих компонентів сам по собі перевищував би обсяг короткочасної оперативної пам'яті, але вони безумовно необхідні для розуміння тексту. Завдяки довготривалій пам'яті читач порівнює мовленнєві сигнали, що надходять, із шаблонами, які існують у його свідомості. Відповідно до того, чи містяться певні зразки мовлення в довготривалій пам'яті читача, він сприймає отриману інформацію як знайому або незнайому. На відміну від інших мовленнєвих механізмів, довготривала пам'ять не тренується шляхом виконання спеціальних вправ, а ґрунтується на попередньому мовленнєвому досвіді читача [4].

При читанні оперативна і довготривала пам'ять взаємодіють. Для досягнення автоматизованого читання важливо, щоб читець знаходив фонемі в довготривалій пам'яті, обробляв і утримував їх в оперативній пам'яті, оскільки фонемі є вже

засвоєними компонентами слів. Таким чином, читання вимагає гнучкості і безпомилкової діяльності функцій пам'яті. Короткочасний фонологічний шар, який є частиною оперативної пам'яті, може утримувати фонологічний матеріал протягом декількох секунд. Після цього інформація зникає з пам'яті, якщо вона не була додатково оброблена [34].

Зважаючи на те, що успішне читання залежить від багатьох аспектів, труднощі читання можуть обумовлюватися факторами на різних рівнях [35].

На рівні слова сильні та слабкі читачі (good and poor readers) відрізняються за своїм словниковим запасом, а також за своїми навичками декодування. *На рівні фрази* слабкі читачі, очевидно, демонструють гірші синтаксичні знання і стикаються з труднощами у формуванні логічно узгоджених речень, що пов'язані між собою. І, зрештою, *на рівні тексту* слабкі читачі зазнають більше проблем під час генерування розгорнутих суджень на основі тексту та встановлення зв'язку між текстом і власним попереднім досвідом під час побудови ситуативної моделі [38].

Зауважимо, що розрізняють такі компоненти читацької компетентності: мотиваційно-цільовий, інформаційний, когнітивний, інтерактивний та рефлексивний [15]. Володіння всіма компонентами читацької компетентності обумовлює високий рівень сформованості цієї компетентності у майбутніх учителів.

1. Мотиваційно-цільовий компонент читання передбачає наявність чіткої постановки читацької мети, пошук і розробку способів її задоволення;

2. Інформаційний компонент читання охоплює вміння осмислено використовувати нові інформаційні технології задля вирішення читацьких завдань, а також вміння здійснювати ефективний пошук інформації в друкованих та електронних джерелах.

3. Когнітивний компонент читання репрезентує цілісність, чіткість і ґрунтовність розуміння друкованих та електронних текстів; передбачає вміння здійснювати критичний аналіз джерел читання.

4. Інтерактивний компонент читання зумовлює адекватну інтерпретацію змісту тексту та передбачає вміння узагальнювати прочитаний матеріал з метою утворення соціально значущого продукту на його основі.

5. Рефлексивний компонент читання сприяє усвідомленню діяльності читання та рефлексії над власним читацьким досвідом і отриманою інформацією з друкованих та електронних джерел.

Процес формування читацької компетентності у студентів відбувається у декілька етапів: навчальний, тренувальний, оцінюючий та закріплюючий етапи [22].

Перший, навчальний, етап має на меті читання відібраних викладачем текстів і включає переглядове, пошукове та ознайомлювальне читання (когнітивний компонент), здатність визначати головне та другорядне, підсумовувати та класифікувати матеріал.

Наступний, тренувальний, етап орієнтований на мотиваційний, та інформаційний компоненти компетентності в читанні, що полягає у формуванні пізнавальної діяльності та читацької активності і самостійності, здатності самостійно знаходити потрібну інформацію, зважено аналізувати джерело інформації, критично її сприймати.

Третій, оцінювальний, етап направлений на розвиток рефлексії та передбачає застосування завдань на підвищення рівня усвідомленості читання та підбору інформації.

Останній, закріплюючий, етап полягає у застосуванні завдань на здійснення групової співпраці в процесі читання, що сприяє формуванню інтерактивної складової читацької компетентності.

Підкреслимо, що успішна реалізація зазначених етапів формування іншомовної компетентності в читанні відбувається тільки за певних педагогічних умов:

- здійснення вхідного тестування рівня сформованості читацької компетентності студентів;

- викладач здійснює дотекстову роботу, спрямовану на актуалізацію вже існуючих знань студентів, необхідних для ґрунтовного і цілісного розуміння тексту та розширення світогляду студентів;
- освітній процес будується на основі особистісно-диференційованого підходу, для чого здійснюється розробка системи різнорівневих вправ, що дозволяє здійснювати підбір вправ індивідуалізовано, залежно від рівня сформованості того чи іншого компонента читацької компетентності та від індивідуально-особистісних особливостей студента;
- різножанровість дібраного матеріалу [20].

Слід зауважити, що в освітянській сфері часто ведуться дискусії щодо переваг «старої школи». Проте тут не враховується одна проста істина – та модель, що використовувалася для успішного навчання представників старшого покоління, «не спрацьовує» для нинішніх студентів через істотні розбіжності між поколіннями.

Д. Робертс [59], професор Гарвардської медичної школи, зазначає, що покоління формують групи людей, які завдяки наблизеності у віці, досвіді та оточенні поділяють однакові цінності, переконання, погляди, спосіб життя та виклики; а також наголошує на необхідності викладачам ознайомлюватися з концепцією відмінностей між поколіннями.

Студенти 2 курсу відносяться до покоління «зумерів» (zoomers). Цей термін застосовується для людей, які народилися протягом 1997-2010 років. Дане покоління ще називають «поколінням технологій» або «народженими у цифровому світі».

Представники Barnes & Noble College провели дослідження [36] з метою визначення ключових особливостей покоління «зумерів» в плані навчання. В ході дослідження було виявлено, що студенти покоління «зумерів» прагнуть самостійності більше, ніж їхні попередники та мають здібності до самоосвіти, проте незважаючи на те, що вони дуже незалежні і технологічно підковані, представники даного покоління цінують взаємодію та співпрацю з однолітками. Окрім того, вони віддають перевагу

інтерактивному навчанню, так як студенти змалечку «виховувалися» в інтернеті і не застали життя без гаджетів. Тому для них буде звичніше тримати в руках девайс і навчатися за допомогою інтерактивних завдань. Більше половини респондентів зазначили, що найкраще навчаються через виконання завдань, тоді як 38% – через спостереження. Що стосується навчання в групі, то студенти вважають, що обговорення в класі є найбільш ефективними. Опрацювання проблемних питань також очолило список, що ще більше підтверджує прагнення покоління «зумерів» вчитися через практичну діяльність (див. Рис.1.2.). На запитання, що викладачі можуть зробити, щоб зробити навчання більш цікавим, корисним та інтерактивним, студенти відповіли по-різному. Використання більшої кількості технологій, більше практичних занять і більше персональної уваги очолили список.

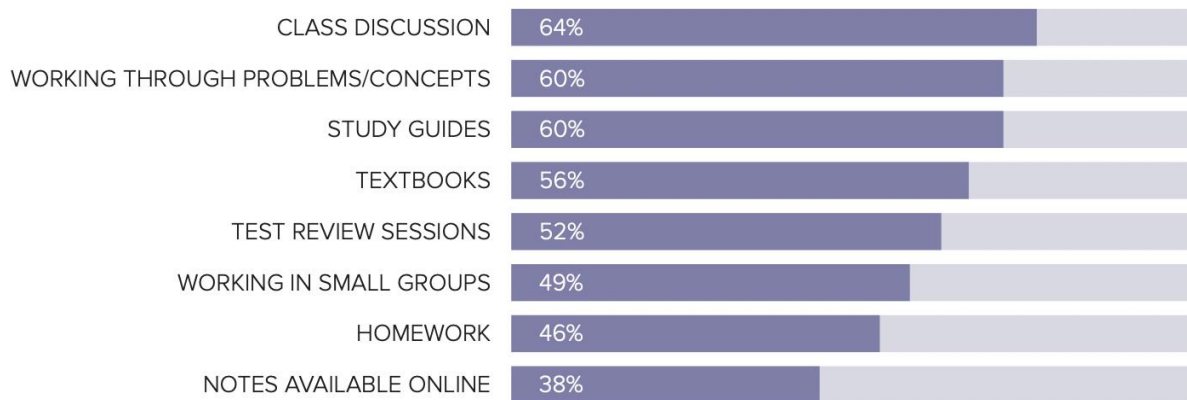

Рис.1.2. Результати опитування студентів про види діяльності на занятті

Покоління «зумерів» прагне цікавого, інтерактивного досвіду навчання. Вони хочуть, щоб їм кидали виклик, вони хочуть мати можливість приймати власні рішення, і як покоління цифрових технологій, вони очікують, що технології відіграватимуть важливу роль у їхньому освітньому процесі. Хоча традиційні підручники все ще залишаються пріоритетними, не можна заперечувати, що майбутнє освітніх технологій, або «ed tech», вже настало.

В цілому, студенти позитивно відгукуються про освітні технології, називаючи наступні засоби найбільш корисними (див. Рис. 1.3.).

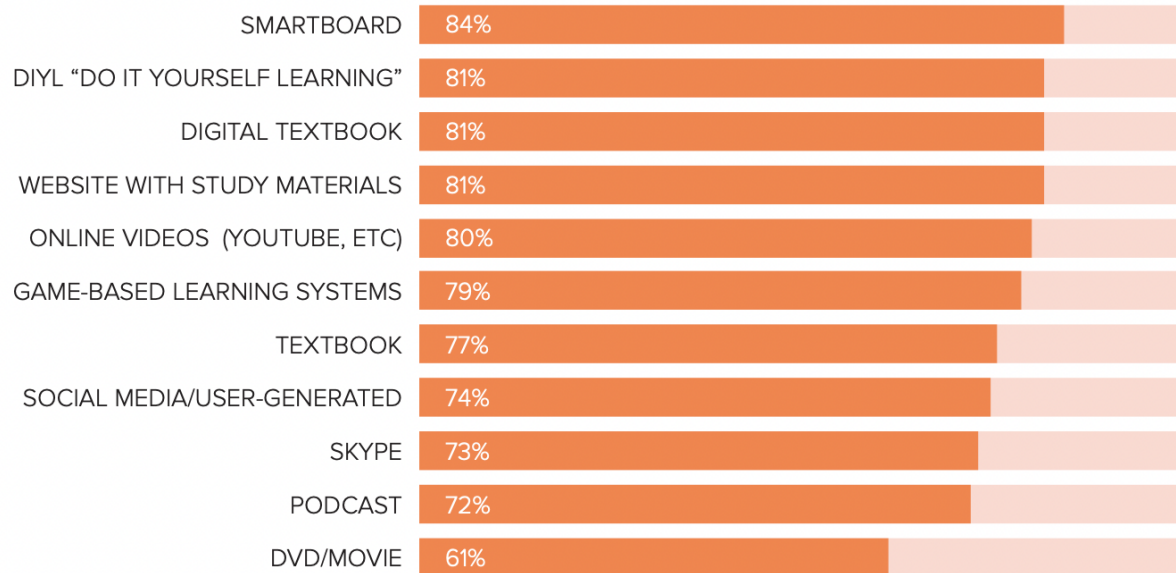

Рис. 1.3. Результати опитування студентів про засоби навчання

Отже, аналізуючи дане дослідження, можемо стверджувати, що студенти даного покоління:

- надають перевагу вільному доступу до інформації та розраховують на миттєвий зворотній зв'язок;
- найефективніше навчаються в процесі пошуку та вирішення проблем (практичний підхід);
- пристосовуються до нових технологій швидше, ніж будь-яке інше покоління;
- візуали; дослідження показують, що це покоління більш сприйнятливим до візуалізації і найефективніше сприймає інформацію завдяки наочності;
- мають короткочасну концентрацію та увагу; покоління «зумерів» звикло переключатися між короткими фрагментами інформації, приміром, так, як вона подається в соціальних мережах, що не може сконцентруватися або проаналізувати великі обсяги інформації. Згідно з дослідженнями, сьогодні тривалість уваги студента в аудиторії становить лише 7-10 хвилин; Гарвардська медична школа пояснює ці зміни в мозку як стан, який називається синдромом дефіциту уваги [47].

Джоді Еклберрі-Хант у своїй роботі [41] пропонує стратегії навчання, які відповідають особливостям та вподобанням сучасних студентів. Вчений рекомендує:

- уникати традиційних форматів подачі матеріалу;
- використовувати зображення, графіку, відеоматеріали;
- залучати студентів до експериментального навчання та до командної роботи;
- застосовувати контекстуальне навчання;
- забезпечувати миттєвий зворотній зв'язок;
- залучати студентів до розробки та використання нових технологій.

1.3. Мультимедійні тексти як засіб формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів англійської мови

У наш час багато програмістів, дизайнерів та експертів з розробки інтерфейсу користувача активно працюють над тим, щоб зробити читання на електронному носії або планшеті максимально наближеним до читання на папері. Електронне чорнило нагадує звичайне паперове чорнило, а простий дизайн екрану нагадує сторінку в друкованій книзі. Багато компаній намагаються імітувати загальну естетику паперових книг, включаючи реалістичне перегортання сторінок. Але постає питання, чому ми так наполегливо працюємо над тим, щоб зробити читання за допомогою новітніх технологій, таких як планшети та електронні книги, настільки схожим на досвід читання з паперового носія. Очевидно, екран пропонує читачам можливості, яких не може дати папір. Сучасні цифрові видавництва пропонують читачам розгорнуті матеріали з вбудованою інтерактивною графікою, картами, хронологією, анімацією і звуковими супроводами, що просто не може бути відтворено та надруковано на папері.

Як було нами зазначено в попередньому підрозділі, студенти нового покоління, яке ще називають «народженими у цифровому світі», не уявляють свого життя без використання сучасних девайсів. Вони є надзвичайно вправними у використанні інформаційних технологій (ІТ) в повсякденному житті, проте не знають, як їх ефективно використовувати в освітньому процесі. Тому перед викладачем ІМ постає завдання, враховуючи вміння та зацікавленість студентів у сфері ІТ, навчити їх максимально використовувати можливості ІТ у навчанні ІМ. Як стверджує Черниш В. В., «використання інформаційних і комунікаційних технологій у викладанні і вивченні ІМ не тільки не викликає сумнівів у широкого загалу, але й стало необхідністю та ознакою сьогодення. За допомогою сучасних інформаційних технологій можуть вирішуватися проблеми навчання ІМ у співпраці, а також

індивідуалізації та диференціації навчання з урахуванням різних чинників: рівень володіння ІМ, швидкості її опанування, часових меж, стилю навчання, особистих освітніх потреб і траєкторій навчання тощо» [27].

Одним із найефективнішим серед інтерактивних засобів навчання ми вважаємо мультимедійний текст. У PISA 2009: Assessment Framework [56] наголошується увага на важливості використання електронних текстів в процесі навчання у зв'язку із діджиталізацією світу, що відбувається швидкими темпами. МТ можемо заслужено вважати агентом змін у сфері навчання: вони привносять інновації і трансформують досвід навчання студентів.

Загалом, термін «мультимедіа» використовується для позначення будь-якого виду діяльності або програми, що використовує декілька типів медіа для представлення інформації або ідеї, наприклад, відео, анімацію та багато іншого [37].

Згідно з визначенням, запропонованим Д. Пробертом, МТ – це будь-який структурований медіапродукт або засіб комунікації, який містить як друковане, так і аудіовізуальне розміщення, що можна проаналізувати й деконструювати [58]. МТ, окрім власне текстового матеріалу, може вміщувати в собі аудіо, відео, зображення, графіку, анімацію, гіперпосилання тощо.

МТ є ефективним засобом у формуванні читацької компетентності у студентів. Кінцевою метою читання є розуміння змісту тексту, чому активно сприяють мультимедійні компоненти тексту. Важливою стратегією під час навчання читання є надання усних та письмових інструкцій. МТ дозволяє зробити це максимально ефективно, надаючи короткі, лаконічні вказівки прямо під час заняття, за допомогою спливаючих вікон, прив'язаних онлайн-ресурсів та анімованих підказок. Часто студенти зіштовхуються з проблемою розуміння тексту через обмежений словниковий запас. МТ з посиланнями на міні-відео, що пояснюють значення складних слів, або вбудовані словники, можуть допомогти студентам в подоланні даної труднощі та покращити розуміння тексту. МТ також часто містять багато

зображень, тому візуальний ряд дійсно дозволяє студентам співвідносити текст на сторінці із поданими зображеннями, що також сприяє глибшому засвоєнню змісту тексту.

Майер Р. Е. [52] перерахував п'ять принципів мультимедійного дизайну:

1. Перший принцип, модальності, пояснює переваги представлення інформації з використанням двох способів подання, замість одного, наприклад, поєднання тексту і зображення. Принцип модальності також сприяє засвоєнню студентами складного матеріалу та розвитку мислення.

2. Наступним принципом є принцип цілісності, згідно з яким способи подачі матеріалу повинні бути пов'язані між собою, а не представлятися окремо.

3. Принцип розподілу уваги передбачає, що при розробці інструкцій, у тому числі мультимедійних, важливо уникати застосування матеріалів, які вимагають від учнів розподілу уваги між кількома джерелами інформації.

4. Наступний принцип полягає в тому, що існують певні індивідуальні відмінності, а також принципи цілісності та розподілу уваги по-різному проявляється у різних людей. Так, студенти, які мають високий рівень попередніх знань, зможуть легко сформувати ментальний образ, тому принцип цілісності для них не є обов'язковим. Натомість, для студентів з низьким рівнем попередніх знань вищезгадані принципи будуть корисними.

5. Останній принцип мультимедійного навчання, принцип узгодженості, спрямований на усунення наслідків надлишкової інформації в навчанні. Матеріали, що використовуються в мультимедійному навчанні, повинні бути позбавлені надмірної кількості слів і малюнків. Замість цього слід використовувати тільки доцільні та корисні тексти і ілюстрації, які сприятимуть розумінню учнями матеріалу.

Ми вважаємо наведені вище принципи дуже ефективними і вбачаємо необхідність їхнього врахування під час розробки МТ.

На сьогодні існує велике різноманіття МТ, представлених у підручниках ІМ. Такі відомі видавництва як National Geographic, McMillan, Express Publishing та інші розробили інтерактивний матеріал, який можна використовувати для навчання читання. Проте, при такому швидкоплинному розвитку технологій ці ресурси швидко втрачають свою актуальність. Тому ми вбачаємо затребувану часом необхідність у самостійній розробці викладачем МТ для формування читацької компетентності у студентів.

Нами було визначено наступні ефективні платформи та програми для розробки МТ та вправ до них:

Miro. Онлайн-платформа пропонує широкий вибір інструментів для роботи з текстом. На інтерактивній дошці викладач може розмістити текст, додати до нього безліч ілюстрацій, відеоматеріалів, посилань. Також для користувачів доступні опції голосування та використання таймера. Платформа передбачає як режим перегляду так і надання доступу студентам для редагування. Учасники можуть малювати, додавати текст, стікери, зображення, посилання тощо в режимі реального часу. Багатофункціональність платформи надає можливість створення вправ для всіх етапів роботи з текстом.

Padlet. Веб-сайт дозволяє створити інтерактивну стіну, використовуючи різні готові шаблони. Інтерфейс не вимагає особливих налаштувань і лише просить вас вибрати тип стіни (вільна форма, сітка, потік, полотно або поличка) і фон, який ви хотіли б використовувати. Викладач має змогу розмістити текст та інші мультимедійні компоненти на стіні. Платформа допомагає візуалізувати мислення учнів та спонукає їх ділитися своїми ідеями за допомогою зображень, графіків та тексту.

Book Creator. Веб-сайт та додаток, який дозволяє студентам самостійно або колективно створювати власні цифрові книги, комікси, журнали та автентичні

навчальні матеріали, які вони потім можуть публікувати для перегляду та читання іншими студентами.

Canva. Безкоштовна онлайн-платформа для графічного проектування, яка дозволяє викладачу та студентам швидко створювати якісну, унікальну графіку. Платформа має режим перегляду та редагування. Він має широкий спектр простих у використанні ресурсів, піктограм і шрифтів, які допомагають студентам підвищити майстерність у створенні якісної графіки.

Blogger. Платформа, яка дозволяє викладачу та студентам публікувати свій текстовий матеріал разом із графікою, відео- та аудіоматеріалами, посилання на інші ресурси. Залучення блогів допомагає розвивати всі види діяльності, в тому числі і читання. Студенти також можуть моніторити аналітику сайту, щоб побачити, які публікації є найбільш популярними. Це допоможе їм критично оцінити власний контент.

Висновки до розділу 1

Перший розділ присвячено теоретичному аналізу передумов формування англомовної компетентності у читанні на основі МТ. На основі праць вітчизняних і зарубіжних науковців було вивчено методичний феномен формування англомовної компетентності у читанні з використанням мультимедійного матеріалу та з'ясовано його особливості.

Ми уточнили визначення поняття читацької компетентності, під якою ми розуміємо здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. Крім того, нами була зазначена структура цієї компетентності, компонентами якої є *вміння, навички, знання*, а також *комунікативні здібності*.

Було також охарактеризовано процеси, пов'язані з ефективним читанням (осмислення тексту, рух очей під час читання, мотиваційні процеси, довготривала та оперативна пам'ять), а також були висвітлені ключові характеристики студентів 2 курсу як покоління «зумерів».

Було зазначено, що МТ є виключно ефективним засобом формування компетентності в читанні і зазначено принципи мультимедійного дизайну (модальності, цілісності, розподілу уваги, індивідуальних відмінностей, узгодженості).

На нашу думку, МТ сприяють підвищенню мотивації студентів, допомагають їм в подоланні мовних труднощів, сприяють кращому розумінню тексту, що визначає їхню актуальність. Відбір мультимедійних матеріалів відіграє значну роль у процесі навчання, тому ця проблема буде розглянута детальніше у наступному розділі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ

2.1. Критерії відбору мультимедійних текстів для формування англомовної компетентності у читанні

Відбір матеріалу для читання виконує виключно важливу роль у процесі формування англомовної компетентності у читанні.

Зарубіжні дослідники описують у своїх роботах такі аспекти ефективного відбору іншомовного тексту як рівень складності, інтерес та навчальна мета. Так, Нелл К. Дюк, доктор педагогічних наук, професор педагогіки та педагогічної психології у Мічиганському державному університеті, рекомендує викладачам дотримуватися таких вимог при відборі тексту:

- різноманітність жанрів (добирати й чергувати різні художні, науково-популярні, прагматичні, публіцистичні, прагматичні тексти задля збалансування вимог навчальної програми);
- узгодження рівня тексту з рівнем знань студентів;
- відповідність навчальним цілям;
- врахування інтересів студентів [55].

Вітчизняна методика виокремлює наступні вимоги до іншомовних текстів:

- ідейно-виховна цінність текстів (мають слугувати формуванню морально-етичних якостей читача);
- пізнавальна цінність текстів, науковість змісту (побудова текстів на фактичному матеріалі про країну та її народ, мова якого вивчається, відомості з різних галузей людських знань).

- відповідність змісту текстів віковим особливостям та інтересам студентів (тексти повинні відповідати інтелектуальному рівню розвитку студентів, бути значущими для них, задовольняти їхні емоційні та пізнавальні потреби).

Ми також хочемо звернутися до досвіду американського лінгвіста Стівена Крашена, засновника теорії про природне засвоєння мови (language acquisition theory) (див. Рис. 2.1.).

 LEARNING		 ACQUISITION
Artificial	↔	Natural
Technical	↔	Personal
Priority on the written language	↔	Priority on the spoken language
Theory (language analysis)	↔	Practice (language in use)
Formal instruction	↔	Meaningful interaction
Deductive teaching (rule-driven; top-down)	↔	Inductive coaching (rule-discovery; bottom-up)
Conscious process	↔	Subconscious process
Preset syllabus	↔	Learner-centered activities with room for improvisation
Translation and use of L1 included	↔	No translation; no L1
Activities ABOUT the language	↔	Activities IN the language
Focus on form	↔	Focus on communication
Produces knowledge	↔	Produces an ability

Copyright © 2011-2017 SK.COM.BR

Рис. 2.1. Теорія «Природного засвоєння мови»

Вчений відомий своїми численними аргументами на користь читання для вивчення мови. Його теорія вивчення іноземної мови ґрунтується на 5 гіпотезах:

1. Засвоєння та вивчення (Acquisition-learning hypothesis)
2. Гіпотеза контролера (Monitor hypothesis)
3. Гіпотеза природного порядку у вивченні (Natural order hypothesis)
4. Гіпотеза вхідного матеріалу (Input hypothesis)
5. Емоційний фільтр (Affective filter hypothesis)

Ми хочемо зосередити увагу саме на четвертій *гіпотезі вхідного матеріалу*: засвоєння мови (тобто несвідомий процес оволодіння новою мовою) відбувається,

перш за все, через велику кількість надходження інформації та її впливу на нас. Більше того, ця інформація повинна бути достатньою мірою зрозумілою для студента. Вчений стверджує, що ідеальними умовами для цього є ускладненість вхідного матеріалу (тобто тексту) на рівні $i+1$, де i – це теперішній рівень студента, тобто максимальну користь дає робота з текстом, що трохи вищий, ніж поточний рівень учня [42].

Сьогодні існує реальна потреба у впровадженні в освітній процес мультимедійного матеріалу. Міжнародне товариство технологій в освіті (ISTE) розробила власні стандарти, яким мають відповідати студенти та викладачі в сучасному цифровому світі. Уважно вивчивши вимоги ISTE до викладачів, ми дійшли висновку, що МТ є ідеальним засобом для задоволення високих стандартів організації.

Викладачі, які використовують МТ мотивують учнів вчитися і взаємодіяти в цифровому форматі, як на локальному, так і на глобальному рівнях. Дослідивши стандарти ISTE для викладачів, ми побачили, наскільки МТ відповідають усім вимогам, а саме:

- постійно вдосконалювати свою практику, навчаючись у інших та разом з іншими, а також вивчати перевірені та перспективні практики, які використовують технології для покращення навчання студентів;
- забезпечувати рівний доступ до освітніх технологій, цифрового контенту та можливостей навчання для задоволення різноманітних потреб усіх студентів.;
- надихати учнів на позитивний внесок та відповідальну участь у цифровому світі;
- розробляти автентичні, орієнтовані на учнів види діяльності та середовища, які враховують і пристосовуються до індивідуальних особливостей учнів;
- сприяти навчанню за допомогою технологій для підтримки досягнення студентами стандартів ISTE для студентів;

- співпрацювати та спільно навчатися зі студентами, щоб відкривати та використовувати нові цифрові ресурси;
- забезпечити альтернативні способи для студентів демонструвати компетентність та аналізувати своє навчання з використанням технологій [48].

Вчителі, які розробляють та проводять навчання за допомогою МТ, відповідають стандартам ISTE, сприяючи інтерактивному навчанню студентів, стимулюючи їхню креативність.

При відборі мультимедійних текстів ми вважаємо доречним використовувати запропоновану Рубеном Пуендуурою модель SAMR, описує інтеграцію технологій через чотири рівні (Див. Рис. 2.2.), що полягають в наступному:

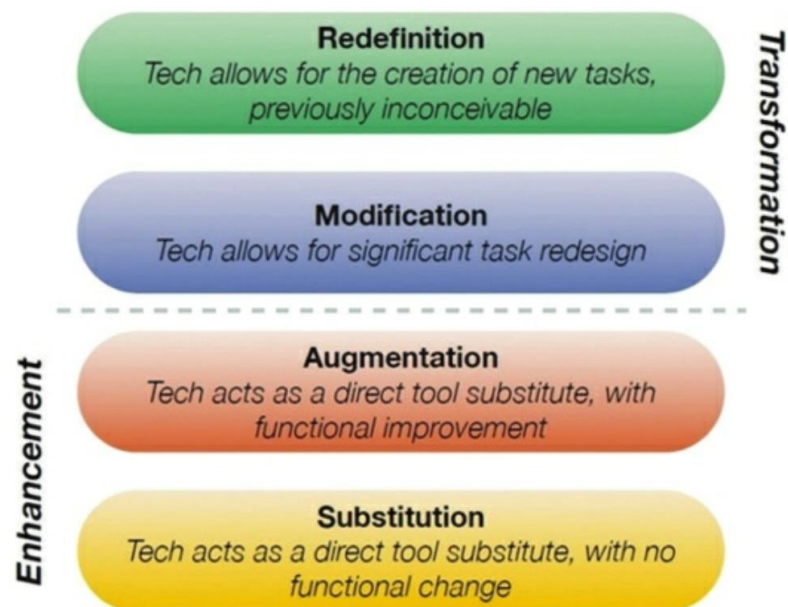

Рис. 2.2. Модель SAMR за Рубеном Пуендуурою

Заміщення: Технологія використовується як пряма заміна того, що ви вже можете робити, без функціональних змін.

Доповнення: Технологія є прямою заміною, але при цьому відбувається функціональне покращення того, що ви робили без цієї технології.

Модифікація: Технологія дозволяє суттєво змінити завдання.

Переосмислення: Технологія дозволяє зробити те, що раніше було неможливо.

Оскільки МТ мають потенціал для трансформації навчання, викладач має поставити собі запитання при їх розробці: «Чи дозволяє цей МТ реалізувати те, чого ми не могли зробити до використання технології?»

Мультимедійні тексти (МТ) можуть бути як автентичними, так і адаптованими. Останнім часом питанню автентичності приділяється значна увага в методиці викладання іноземних мов. Адаптований текст – це текст, що був спеціально спрощений, пристосований для сприйняття в освітніх цілях. Автентичним вважається оригінальний змістовий текст, який спочатку не був адаптований в освітніх цілях, і є створеним носієм мови для носіїв цієї ж мови.

На аналізі вищесказаного нами було виокремлено наступні рекомендації відбору МТ для формування англomовної компетентності у читанні:

- текст має включати більше одного мультимедійного компоненту. Частково це пояснюється тим, що різні частини мозку обробляють різну інформацію. Наприклад, деякі ділянки мозку обробляють текст, тоді як інші – візуальну інформацію. Коли навчальні матеріали активують більше ділянок мозку, спостерігається підвищення рівня засвоєння та запам'ятовування порівняно з матеріалами, які потребують меншої кількості ділянок мозку для обробки інформації;
- в той же час текст не має бути перевантаженим мультимедіа, щоб не розсіювати увагу читача (наприклад, коли студенти читають текст, в полі зору не має бути багато анімації, яка б відволікала від читання);
- використані мультимедійні компоненти в тексті мають підсилювати один одного;
- МТ та його оформлення має відповідати потребам та інтересам студентів, а також рівню їхньому знань;
- МТ має відповідати поставленим навчальним цілям та сприяти формуванню умінь та навичок у читанні.

2.2. Комплекс вправ для формування англомовної компетентності у читанні студентів 2 курсу з використанням мультимедійних текстів

Наступним кроком нашого дослідження є характеристика етапів роботи з МТ, опис типів і видів вправ для формування компетентності у читанні студентів 2 курсу та власне розробка підсистеми вправ.

У нашій роботі ми спираємося на типологію вправ, запропоновану Н. К. Складенко [4]:

- за спрямованістю на прийом або видачу інформації: рецептивні, репродуктивні, продуктивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні;
- за вмотивованістю: вмотивовані, невмотивовані;
- за ступенем комунікативності: комунікативні, некомунікативні, умовно-комунікативні);
- за рівнем керування: або діяльністю учня: з повним, частковим та мінімальним керуванням;
- за наявністю опор: без опор, із спеціально створеними опорами, із природними опорами;
- за способом виконання: фронтальні, індивідуальні, парні, у малих групах;
- за характером виконання: усні та письмові;
- за участю рідної мови: одномовні й перекладні;
- за місцем виконання: аудиторні й домашні.

Наведені вище критерії враховано у розробленому нами комплексі вправ, спрямованому на формування у студентів 2 курсу англомовної компетентності у читанні з використанням МТ.

У роботі з текстом виділяються 3 етапи: дотекстовий, текстовий і післятекстовий. Відповідно, перед викладачем постає завдання ретельно продумати та підготувати вправи до кожного з етапів.

1) Дотекстовий (Pre-reading) – передбачає підготовку до читання МТ, у процесі якої відбувається активізація мовленнєвих навичок і вмінь у читанні; активізація фонових знань; активізація навичок і вмінь медіакомпетенції. Основними завданнями дотекстового етапу є мотивація студентів; створення потреби в читанні незнайомого тексту; зниження мовленнєвих, мовних і соціокультурних труднощів; підготовка майбутніх фахівців до адекватного сприйняття лінгвістично складних і важливих за змістом окремих моментів тексту за допомогою випереджувальних завдань. Викладач повинен подбати про певну комунікативну установку – навіщо необхідно прочитати текст і яку інформацію можна з нього отримати.

2) Текстовий (While-reading) – реалізується виконавча частина навчальної діяльності: власне, читання МТ; відбувається розвиток умінь переглядового, ознайомлювального і вивчаючого видів читання; залучається саморефлексія студентів. Провідними цілями цього етапу є: подальший процес формування відповідних мовленнєвих навичок і мовних умінь; здійснення контролю ступеня їх сформованості; розвиток уміння інтерпретувати текст.

3) Післятекстовий (Post-reading) – проходить вдосконалення умінь читацької компетентності; здійснюється перевірка розуміння вилученої інформації; відбувається активізація, накопичення, обробка отриманої інформації. Цей етап охоплює наступні завдання: використання тексту як опори для розвитку усного та писемного мовлення учнів; розвиток різноманітних інформаційно-комунікативних умінь, націлених на систематизацію та узагальнення одержаної інформації; інтерпретація візуальної інформації (схем, графіків, малюнків, карт), а також переробка тексту вербального характеру в схеми і таблиці графічного характеру, застосування одержаної інформації в проєктній та науково-дослідницькій діяльності.

Протягом педагогічної практики студентам 2 курсу було запропоновано тексти різних типів із вправами до них з метою навчити майбутніх вчителів АМ виділяти з мовленнєвого потоку необхідну інформацію та читати з метою максимально повного

і чіткого розуміння змісту тексту та критичного його осмислення. Тематика текстів – «Засоби масової інформації в Україні», «Історія театру Великої Британії», «Візит до театру», «Кінематограф». Тексти для занять наведено в Додатку А, Б, В і Г.

Вправи до тексту «Mass Media in Ukraine»

Дотекстовий етап

Вправа 1

Look at the titles and covers of well-known English magazines. They cover a wide range of different topics. Your task is to make a guess and assume what the magazine is about.

Вправа 2

Take a moment to think and answer the following questions:

- What are the main sources of information these days?
- What topics are usually observed?

Текстовий етап

Read an interesting article about mass media in Ukraine silently and be ready to discuss it (*читання тексту студентами*). Use hyperlinks to check the meaning of unfamiliar words and phrases.

Післятекстовий етап

Вправа 1

Answer the following questions:

1. What is the period of Ukraine's independence characterized by?
2. What are the invariable prerequisites of a modern democratic community?
3. What do Ukraine's mass media include?
4. What laws determine the governing structure of the mass media?
5. Why is the press known as the "fourth estate"?
6. Are Ukrainians avid readers of newspapers and magazines?
7. What is the main role of television?
8. What do Ukrainian journalists do to raise the national media's analytical informative, aesthetic standard to the international level?
9. How are television and radio companies run in Ukraine?
10. What is your favorite newspaper, magazine, radio and TV programme?
11. What TV and radio programmes are the most popular in Ukraine?

Вправа 2

Note this picture. Here it says yellow journalism, what do you think it means?

"ALIENS STEAL NEIGHBORHOOD PUPPIES"

Yellow Journalism

relying upon sensational and exaggerated headlines to sell newspapers

Вправа 3

Take a look at some well-known Ukrainian news sources, which of them do you think are reliable ones and which could be classified as yellow journalism?

Вправа 3

To complete the topic of mass media, there is a creative assignment. Make a detailed mind-map on one of the topics listed:

1. The Styles and Types of Media
2. Mass Media and Stereotypes
3. Traditional Mass Media VS Social Media
4. Print Ads and TV Ads: strategies of attracting consumers
5. Cause and Effect of Media Addiction
6. Tips to Overcome Internet Addiction
7. Effect of Mass Media on Personality
8. Mass Media's Influence on the Economy
9. Media for Educational Purpose
10. Yellow Journalism: Tips to Identify Fake News

11. Mass Media in Britain

12. Mass Media in Ukraine

13. My Favourite Magazine/Newspaper/Website

Приклади студентських робіт наведено в Додатку Д.

Вправи до тексту «Globe Theatre»

Дотекстовий етап

Вправа 1

There are some cards with Shakespeare's quotes. But the trick is they have some gaps, so your task is to fill them in. There are only 2 variants: you guess the original variant or you outperform Shakespeare and create your own quote. Have a look at my screen. So what are your guesses?

«Talking is not (doing)»

«We hate what we (fear)»

«Nothing can come of (nothing)»

«To be, or not to be: that is (the question)»

«All the world's a stage, and all the men and women (merely players)»

«All that glitters is not (gold)»

«Better three hours too soon than a minute (too late)»

«Look like the innocent flower, but (be the serpent under it)»

«If we are true to ourselves, we can not be false to (anyone)»

«Love is heavy and (light), bright and (dark), hot and (cold), sick and (healthy), asleep and (awake)»

Comment please on these quotes.

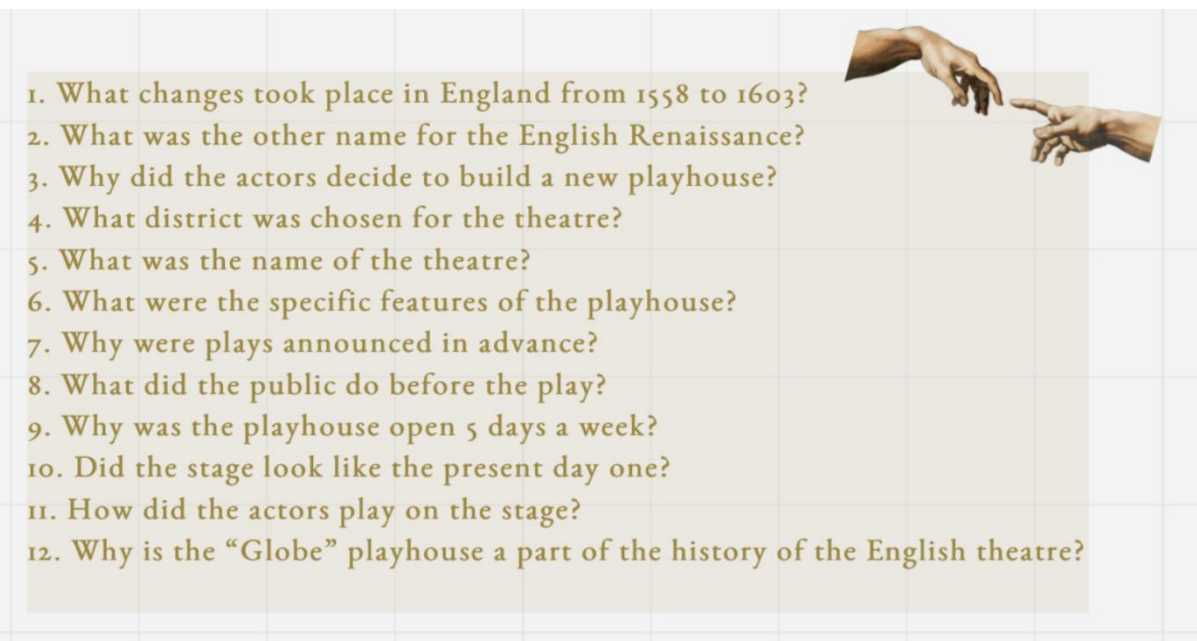
Текстовий етап

Read an interesting article about Globe theatre silently and be ready to discuss it (*читання тексту студентами*). Use hyperlinks to check the meaning of unfamiliar words and phrases and watch a short video about theatre.

Післятекстовий етап

Вправа 1

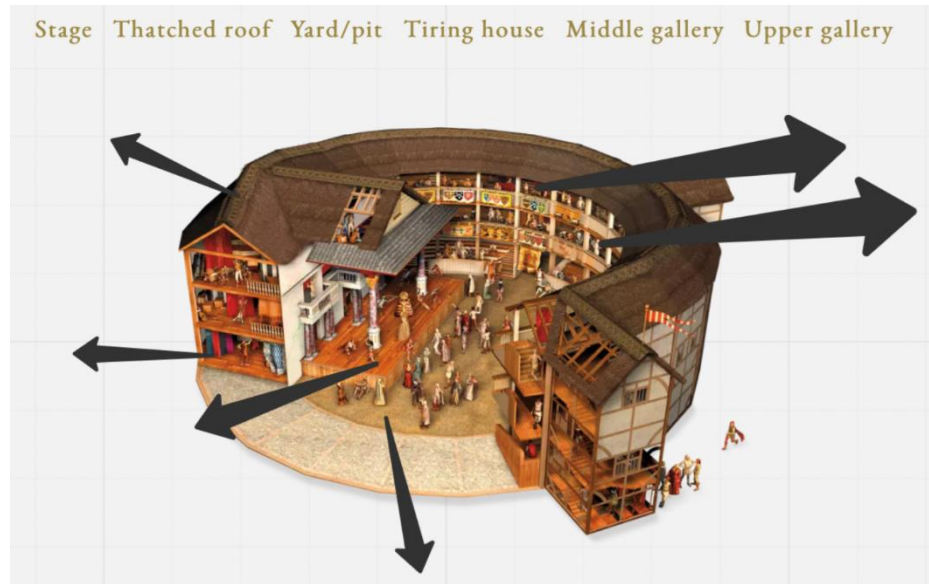
Answer the following questions:

1. What changes took place in England from 1558 to 1603?
2. What was the other name for the English Renaissance?
3. Why did the actors decide to build a new playhouse?
4. What district was chosen for the theatre?
5. What was the name of the theatre?
6. What were the specific features of the playhouse?
7. Why were plays announced in advance?
8. What did the public do before the play?
9. Why was the playhouse open 5 days a week?
10. Did the stage look like the present day one?
11. How did the actors play on the stage?
12. Why is the "Globe" playhouse a part of the history of the English theatre?

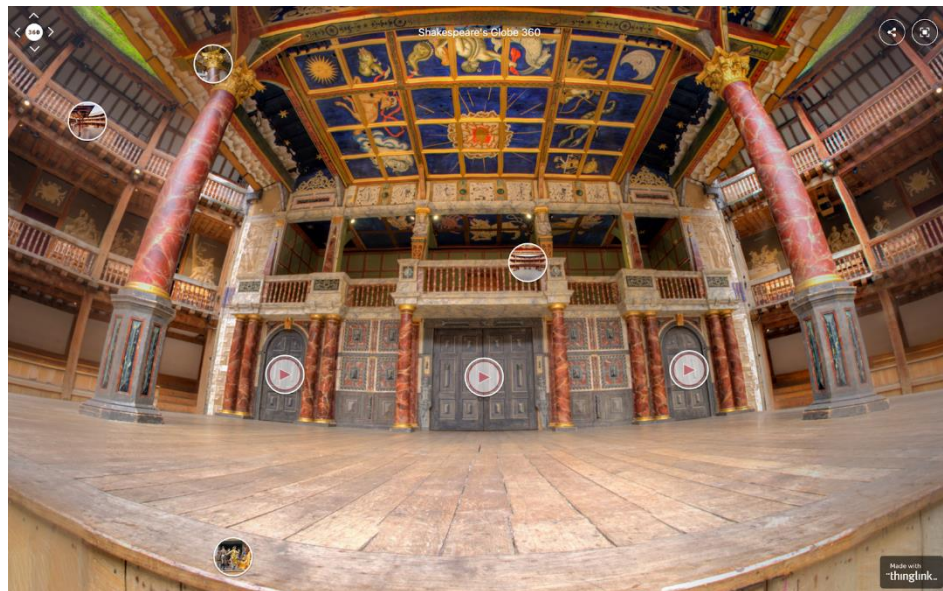
Вправа 2

Let's check how well you remember some details about the structure of the playhouse. Look at this picture of the theatre, let's match the elements of its interior.

Вправа 3

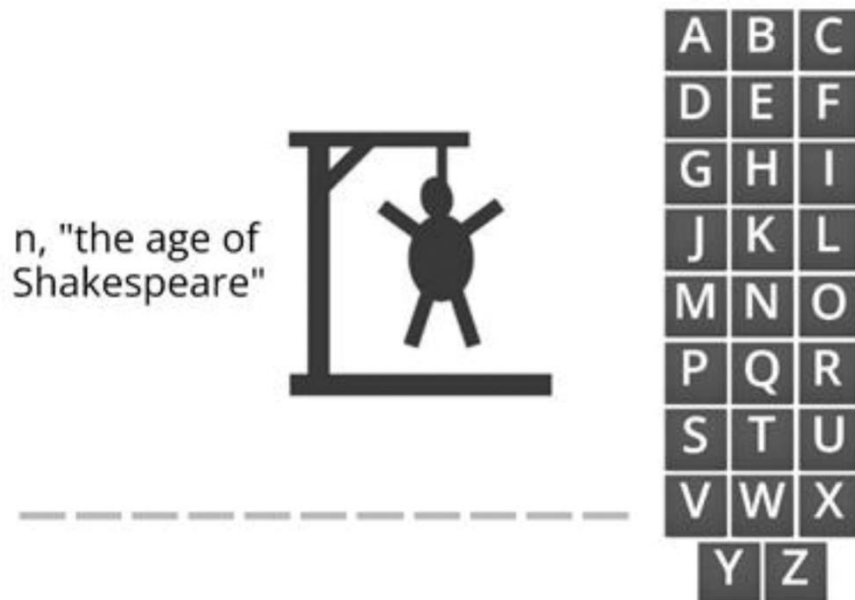
You are invited to visit this famous playhouse and look at it from the inside. Let's read and discuss some interesting facts about it.

Вправа 4

Play the well-known game «Hangman». All the words to guess are from the text. And there are some hints for you.

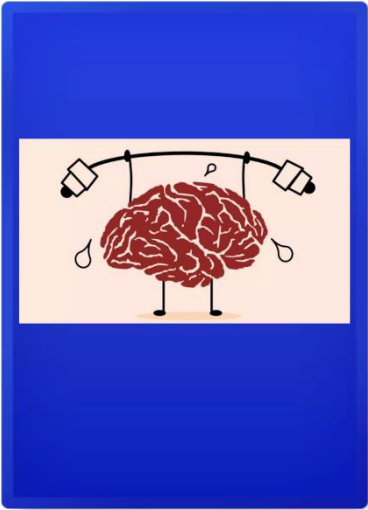

Вправи до тексту «Globe Theatre»

Дотекстовий етап

Вправа 1

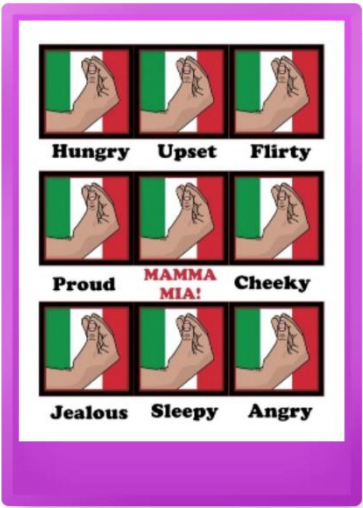
Every successful actor must possess a number of professional skills. Your task is to look at the pictures and try to guess these basic skills.

Flip

Flip

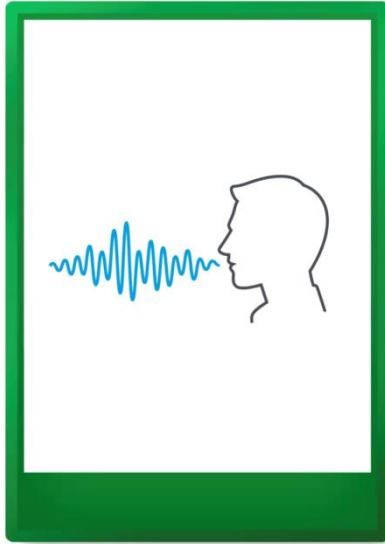

Flip

Flip

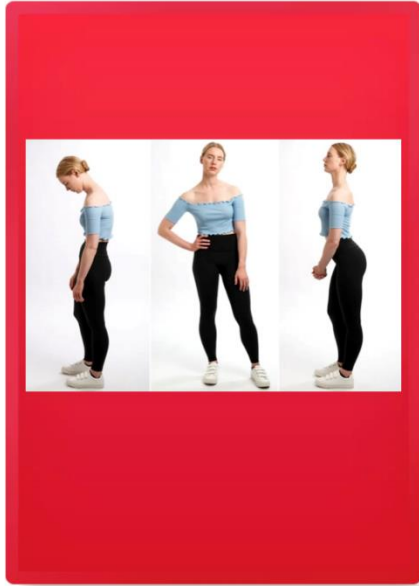
Flip

Flip

Flip

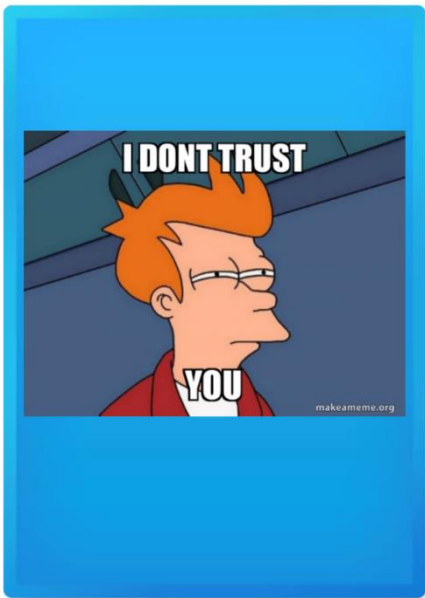
Flip

Flip

Flip

Flip

Flip

Bnpava 2

Taking into account already known acting skills, find out how you can portray these characters.

Moody teenager	Straight posture when sitting down Slow moving Often waves as a gesture formal Speaking voice - posh
Toddler	Slouched posture Deep voice Slow and relaxed movement
The Queen	Slumped shoulders and back Sighs often Speaks quickly Often holding mobile phone
Laid Back Father	Talks very quickly Walks quickly and frantically Gestures include picking up dirty clothes off the floor Often frowning or rolling her eyes
Stressed Mother	Walks quickly but wobbles Loud voice uses lots of gestures Often picks things up Exaggerated facial expressions

Текстовий етап

Read the article about some skills actors should possess. While reading, choose a suitable heading for each paragraph. (*читання тексту студентами*).

- Body movement
- Understanding emotions
- Working and communicating together
- The mind

Use hyperlinks to check the meaning of unfamiliar words and phrases and watch a short video about theatre.

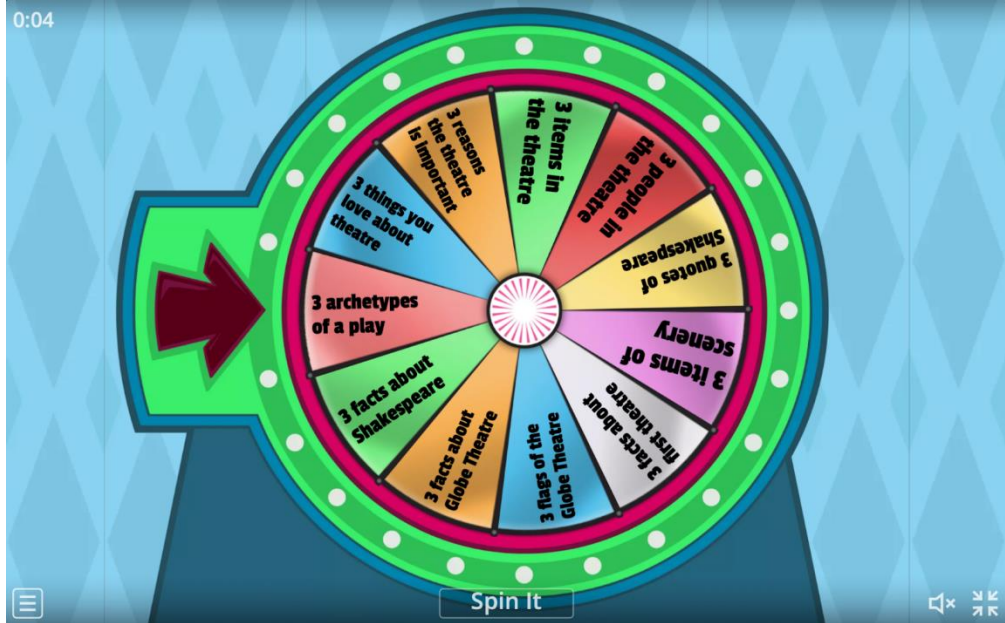
Післятекстовий етап

Вправа 1

Review again the skills mentioned in the text and number them in order of importance (1 = most important, 4 = least important). Attach a note on our interactive board and write your list there. Comment on your choice.

Вправа 2

Play the game. Spin the reel and answer the question that you got. All questions are related to the theme of the theatre.

Вправи до тексту «Having a Wonderful Time»

Дотекстовий етап

Вправа 1

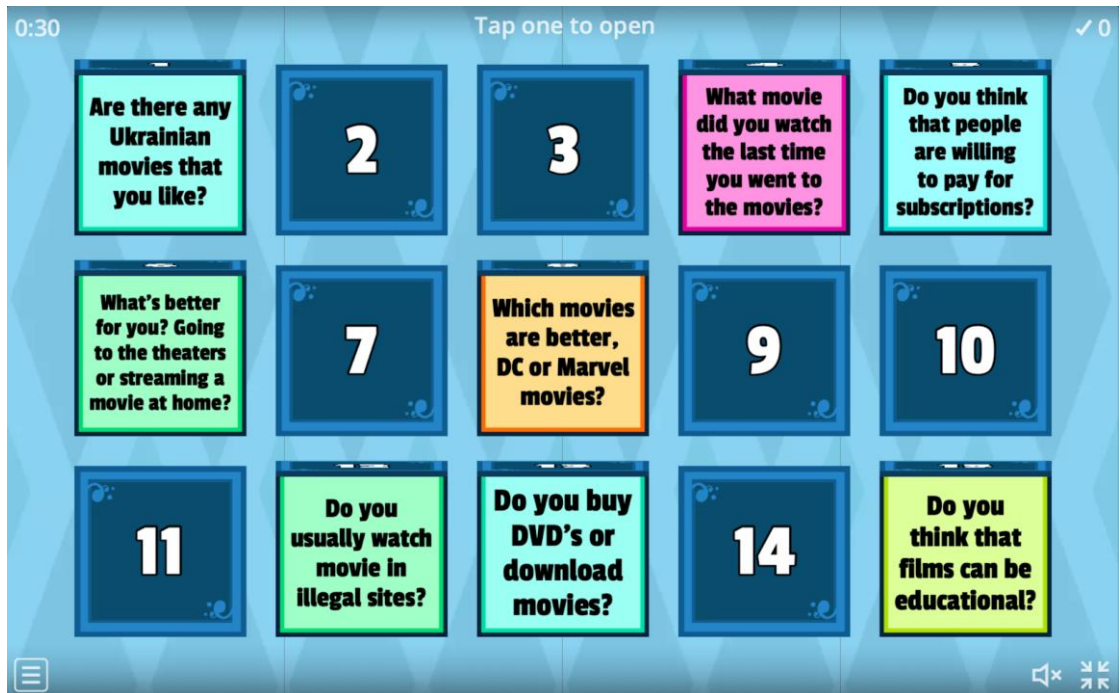
"I'm gonna make him an offer he can't refuse."	Dr. No
"ELEMENTARY, MY DEAR WATSON."	Apollo 13
"IT'S ALIVE! IT'S ALIVE!"	The Terminator
"I'LL BE BACK."	Star Wars
"My precious."	The Adventures of Sherlock Holmes
"Houston, we have a problem."	Clash of the Titans
"I am your father."	Frankenstein
"Bond. James Bond."	The Lord of the Rings: Two Towers
"Release the Kraken!"	The Godfather

- A) The same talents are there, it's the public that has changed.
- B) He was always very nice to everybody he talked to, and he didn't have to pretend.
- C) That is when I decided!
- D) It should have been better.
- E) But it didn't make the jobs any easier, in fact it probably made them harder, because they expected more than I was able to deliver at a young age.
- F) We didn't quite know how to show it.
- G) I think it's a great work of art, and although a lot of people are credited with having a hand in it, everybody did more or less as my father wanted.
- H) In fact I did not know whether to accept it or not, because I'd been struggling for years to have my own company in Europe and I was just getting started on that.
- I) Only my father was in the business, and it wasn't brought home.

Вправа 2

Play the game, select one of the boxes and answer the question hidden in it.

Розроблений комплекс вправ для формування у майбутніх вчителів англомовної компетентності у читанні з використанням МТ нами було використано у процесі навчання студентів під час педагогічної практики.

2.3. Модель організації процесу формування англomовної компетентності у читанні студентів 2 курсу з використанням мультимедійних текстів

Розглянемо розроблену нами модель організації процесу навчання, яка забезпечує ефективне використання розробленого нами комплексу вправ для формування англomовної компетентності у читанні з використанням МТ.

Вчений Азімов Е. Г. відзначає, що модель навчання – це індивідуальне трактування методу навчання, реалізоване на занятті викладачем, яке може бути застосоване до визначених цілей та умов навчання. На думку вченого, модель навчання слугує ланкою, яка передає наше розуміння навчальної діяльності на науковому та емпіричному рівні [14]. Гончар І. О. трактує модель навчання як послідовність навчальних дій, що є науково обґрунтованою та логічно пов'язаною з фінальним результатом діяльності.

У своєму дослідженні ми дотримуємося визначення Черниш В. В. в тому, що модель навчання – це «складна система, узагальнений образ навчально-педагогічного процесу, що складається і наочно ілюструє певні взаємопов'язані елементи й блоки та де за допомогою спеціально організованої навчальної діяльності у студентів формується відповідна професійна компетентність» [48].

Розробляючи модель навчання, необхідно зважати на низку чинників, а саме:

1. навчальна дисципліна;
2. принципи, ступінь і мета навчання;
3. об'єкт навчання;
4. суб'єкти навчання;
5. засоби навчання;
6. зміст навчання;
7. план навчання та загальний розподіл годин;

8. тематика навчання, а також адаптація завдань, що входять до розробленого комплексу завдань [13].

Об'єктом навчання є процес формування читацької компетентності майбутніх учителів АМ.

Суб'єктами навчання виступають майбутні вчителі – студенти 2 курсу, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Англійська мова і література).

Метою навчання є формування та вдосконалення іншомовної компетентності у читанні з використанням МТ.

Ступінь навчання – II курс першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна дисципліна, в якій реалізується дана модель, – «Практика усного та писемного мовлення англійської мови».

До **засобів навчання** ми відносимо МТ, виокремлені нами в межах дослідження. Розроблений комплекс вправ для формування КММ у студентів 2 курсу ми відносимо до **змісту навчання**.

Далі розглянемо, як реалізується модель організації формування читацької компетентності майбутніх учителів у межах кредитно-модульної системи. Ми спиралися на розподіл годин, передбачений навчальним планом Київського національного лінгвістичного університету, де було проведено пробне навчання в рамках нашого дослідження. Під час розробки навчальної програми з формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів АМ ми взяли за основу робочу програму з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» [44], врахували модульну структуру навчального курсу, основні організаційні форми навчання АМ, кількість годин, відведених для вивчення АМ студентами 2 курсу.

Відповідно до робочої програми, навчальна дисципліна «Практика усного і писемного мовлення» складається з 13 кредитів ЄКТС і на її вивчення у ЗВО відведено 360 годин. Робочою програмою зазначено, що на самостійну роботу студенти 2 курсу

мають витратити 156 годин, на аудиторну роботу відводиться 204 години за навчальний рік. За цей проміжок часу вивчення АМ студенти 2 курсу мають оволодіти різними видами мовленнєвої діяльності, а саме читанням, письмом, говорінням та аудіюванням [44]. З цього можна зробити висновок, що на розвиток умінь у читанні відводиться 25% часу. Таким чином, на процес читання в кожному семестрі відводиться 45 години. Це становить 22 години під час аудиторної роботи та 23 годин позааудиторної роботи студентів. У III семестрі студенти 2 курсу Київського національного лінгвістичного університету вивчають наступні теми: «Масмедіа», «Театр», «Здоров'я людини та медична допомога». На опрацювання кожної теми відводиться 60 годин, що становить 29 години аудиторної роботи та 31 годин самостійної роботи. У такому випадку, на одну тему студенти 2 курсу мають витратити 7,3 годин роботи у аудиторії та 7,7 годин самостійної підготовки на читання.

Розроблена нами модель навчання розрахована на студентів 2 курсу та реалізується протягом 9 практичних занять в III семестрі, що відповідає 2,5 тижням. Важливими характеристиками нашої моделі є системність та цільова спрямованість.

Протягом практики нами було практично застосовано комплекс вправ відповідно до тем «Масмедіа» та «Театр». Всі завдання були розроблені згідно з цими темами.

В цілому, модель організації навчання читання студентів 2 курсу реалізується протягом трьох етапів навчання. Протягом підготовчого етапу навчання читання майбутнім студентам запропоновано пройти вхідне тестування (див. Додаток Е), результати якого визначають рівень англомовної компетентності у читанні МТ. Вхідне тестування передбачає виконання студентами рецептивних вправ, розроблених на основі англомовних мультимедійних матеріалів. Тексти містить візуальні компоненти та гіперпосилання на тлумачення незнайомих слів. Додатково, ми провели опитування серед студентів, в якому вони мали визначити свою

зацікавленість у використанні МТ (див. Додаток 3). Згідно з результатами опитування, переважна більшість студентів (93%) зазначили, що вони виявляють зацікавленість у використанні МТ у навчанні. Серед мультимедійних засобів найвдалішим студенти вважають зображення – 80%, гіперпосилання – 66% і відео – 60%. Труднощів у роботі з МТ студенти майже не відчують – лише двоє студентів (13%) зазначило, що мали труднощі через технічні проблеми.

На основному етапі навчання майбутні вчителі працюють з мультимедійними матеріалами. Вони виконують вправи на основі МТ, які допомагають їм розвивати вміння і навички читання, відводячи на це рекомендований час. Завдяки розробленим нами вправам студенти мають можливість не тільки удосконалити свою англомовну компетентність у читанні, але розвивати гнучкість мислення та мовну здогадку, набувати навичок роботи з англомовним мультимедійним матеріалом.

На завершальному етапі передбачається виконання студентами вихідного тесту (див. Додаток Ж), метою якого є оцінювання рівня англомовної читацької компетентності. Студенти можуть проаналізувати ефективність використання МТ у процесі вивчення АМ, що буде цінним досвідом для майбутніх учителів. Разом з викладачем студенти проводять аналіз своєї роботи та встановлюють для себе наступні цілі щодо формування англомовної компетентності у читанні.

Відтак, охарактеризована модель освітнього процесу з формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ відповідає, вважаємо, вимогам кредитно-модульної системи. Необхідно відмітити, що ефективність запропонованої та викладеної моделі освітнього процесу для студентів 2 курсу було перевірено шляхом проведення пробного навчання.

Висновки до розділу 2

Провівши ретельний аналіз теоретичних засад питання формування компетентності в читанні у майбутніх учителів АМ на основі МТ, ми перейшли до виконання наступного завдання нашої кваліфікаційної роботи, а саме розроблення методики формування цієї компетентності у студентів 2 курсу.

Вибір текстів з метою формування читацької компетентності майбутніх учителів у є важливою складовою навчання читання і здійснюється викладачем на основі відповідних критеріїв (різноманітність жанрів, узгодження рівня тексту з рівнем знань студентів, відповідність навчальним цілям, врахування інтересів студентів).

В рамках цього розділу було описано модель освітнього процесу з використанням комплексу розроблених вправ для навчання читання з використанням МТ.

Відповідно до етапів роботи з текстом студентам слід пропонувати завдання дотекстового етапу для мотивації діяльності читання і зняття труднощів; завдання текстового етапу для реалізації мовленнєвої діяльності читання; завдання післятекстового етапу для об'єктивної перевірки розуміння прочитаного.

Отже, відібравши навчальні матеріали для формування читацької компетентності з використанням МТ, розробивши модель навчання з комплексом вправ ми можемо переходити до наступного завдання нашої кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ

3.1. Організація та проведення пробного навчання

Наступним кроком нашого дослідження є окреслення мети і змісту перевірки того ефективності розробленої методики. Нами було проведено пробне навчання, яке включало такі етапи: організація, проведення, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.

Як стверджує Ніколаєва С. Ю., пробне навчання - це дослідження, під час якого викладач, що проводить наукове дослідження, повинен застосовувати свою педагогічну інтуїцію та проявляти ерудицію. Варто наголосити, що в процесі пробного навчання реалізується евристичний підхід, оскільки викладач повинен дослідити сформовану гіпотезу [4].

Нами було організовано та проведено пробне навчання у першому семестрі 2022-2023 н.р. під час проходження педагогічної практики в Київському національному лінгвістичному університеті. Пробне навчання тривало 18 академічних годин, тобто 9 практичних занять. Учасниками пробного навчання стали студенти 2 курсу педагогічного факультету романо-германської та української філології, групи СОа 18-21, спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література). У групі, в якій проводилося пробне заняття, навчається 15 студентів.

Метою пробного навчання було перевірити ефективність розробленої нами методики формування англомовної компетентності у читанні за допомогою англомовних МТ у майбутніх вчителів АМ.

В рамках перевірки успішності розробленої методики під час проведення пробного навчання ми сформулювали для себе наступні завдання:

1. розробити гіпотезу пробного навчання;

2. розробити та провести вхідне тестування для визначення рівня сформованості англомовної компетентності у читанні за допомогою використання МТ;
3. розробити комплекс вправ для формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ;
4. провести вихідне тестування для визначення рівня сформованості англомовної компетентності у читанні з використанням МТ;
5. провести аналіз пробного навчання, інтерпретацію його результатів та підвести підсумки.

На першому етапі нам вдалося визначити мету пробного навчання, висунути гіпотезу, підготувати вхідні та вихідні тести, розробити необхідний комплекс вправ та розробити критерії оцінювання рівня сформованості англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у студентів 2 курсу.

Ми висунули гіпотезу пробного навчання, яка ґрунтувалася на теоретичних положеннях і методичних розробках навчання майбутніх учителів англійської мови, викладених у перших двох розділах нашої роботи. Гіпотезу дослідницького навчання сформульовано наступним чином: формування англомовної компетентності у читанні у студентів 2 курсу буде ефективнішим за умови використання розробленого комплексу вправ на основі МТ у читанні.

У таблиці 3.1. ми запропонували структуру проведеного нами пробного навчання.

Таблиця 3.1.

Структура пробного навчання

	Етапи пробного навчання	Час проведення	К-ст занять	Завдання етапів

Продовження табл. 3.1.

1.	Вхідне тестування до пробного навчання	03.10.2022	1	Визначити рівень сформованості англомовної компетентності у читанні за допомогою МТ у майбутніх викладачів АМ до використання розробленої нами методики.
2.	Пробне навчання	03. 10. 2022 – 20.10.2022	8	Провести пробне навчання з використанням розробленого комплексу вправ та сформуванати у студентів 2 курсу необхідну компетентність.
3.	Вихідне тестування після пробного навчання	21.10.2022	1	Визначити рівень сформованості у майбутніх викладачів англомовної компетентності у читанні за допомогою використання МТ після пробного навчання.

Оцінювання студентів відбувалося за наступними критеріями. Максимальний бал можна отримати за умов, якщо студент володіє високим рівнем компетентності в читанні, повністю розуміє текст та на високому рівні виконує завдання до тексту. 4 бали можна отримати за умов якщо студент володіє достатнім, доволі високим рівнем компетентності в читанні, повністю розуміє текст та виконує завдання до тексту на достатньому рівні; допускається наявність певної кількості помилок, що не порушують розуміння змісту тесту. 3 бали отримують студенти, які мають задовільний рівень компетентності в читанні, майже повністю розуміє текст, на

задовільному рівні виконує завдання до тексту, допускаючи значної кількості помилок, що порушують розуміння змісту мовлення. Незадовільний бал можна отримати у разі, якщо студент має низький рівень компетентності в читанні, частково розуміє текст та на низькому рівні виконує завдання до тексту, допускаючи велику кількість помилок.

Отже, у даному підрозділі нами було визначено мету, завдання та гіпотезу пробного навчання, описано його основні етапи. Крім того, визначено критерії оцінювання рівня сформованості англомовної компетентності у читанні за допомогою використання МТ у майбутніх вчителів АМ.

3.2. Констатація та аналіз результатів пробного навчання

Як було зазначено у попередньому підрозділі, студентам 2 курсу пропонувалося пройти вхідне і вихідне тестування. Метою проведення тестів було визначення рівня сформованості англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у майбутніх вчителів АМ та порівняння отриманих результатів.

Нами у дослідженні було використано методику виведення середнього коефіцієнта навченості, розроблену Безпалько В. П.. За твердженням дослідника, достатнім рівнем сформованості навичок можна вважати коефіцієнт навченості 0,7 і більше [3]. Формула, якою ми користувалися для виведення коефіцієнту навченості має вигляд: $K = Q/N$, де K – це коефіцієнт навченості, Q – це кількість балів, які студент отримав за правильні відповіді, а N – це максимальна кількість балів, котру міг набрати студент. Розглянемо формулу, за якою ми виводили коефіцієнт навчання: $K = Q/N$, де K – коефіцієнт навчання, Q - кількість балів, яку отримав студент за правильні відповіді, N - максимальна кількість балів [3].

При перевірці тесту ми спиралися на критерії, викладені в попередньому розділі. Для того, щоб досягти поставленої мети, а саме здійснити перевірку рівня сформованості англомовної компетентності у читанні з використанням МТ, ми співставили результати вхідного та вихідного тестувань. Отримані результати тестувань представлені в таблиці 3.2. нижче.

Таблиця 3.2.

Результати тестувань

№	Прізвище, ім'я, по-батькові студента	Коефіцієнт навченості із вхідного тесту	Коефіцієнт навченості із вихідного тесту	Приріст коєфіц. навч.

Продовження табл. 3.2.

1	Антощак Е.	0,7	0,87	0,17
2	Гринько А.	0,8	0,9	0,1
3	Громей А.	0,6	0,7	0,1
4	Деркачова А.	0,8	0,93	0,13
5	Кармазин В.	0,8	0,9	0,1
7	Коземчук Н.	0,8	0,9	0,1
8	Левчук К.	0,7	0,75	0,05
9	Малець В.	0,8	0,87	0,07
10	Михайловська Л.	0,7	0,87	0,17
11	Мудрик С.	0,8	0,9	0,1
12	Николюк А.	0,8	0,87	0,07
13	Пащенко М.	0,8	0,93	0,13
14	Русіна Д.	0,7	0,75	0,05
15	Фоменко А.	0,6	0,7	0,1
	Загальний середній показник	0,7	0,79	0,09

Таблиця 3.2 демонструє, що загальний середній показник збільшився на 0,09.

Варто відмітити, що студенти 2 курсу за результатами дослідження показали досить високий рівень володіння АМ. Виходячи з отриманих даних, студенти змогли за досить короткий термін підвищити свої результати у процесі формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ. Згідно з отриманими результатами можемо констатувати, що гіпотеза, сформульована нами у попередньому розділі, підтверджена, а мета досягнута. Запропонована нами методика дозволяє зробити процес навчання АМ ефективним та сприяє суттєвому підвищенню рівня сформованості англомовної компетентності у читанні майбутніх викладачів АМ. Таким чином, одержані результати доводять ефективність розробленої нами методики формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ. Спираючись на проведені дослідження, ми можемо рекомендувати використання розробленої методики у процесі підготовки майбутніх викладачів АМ.

3.3. Методичні рекомендації щодо формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів з використанням мультимедійних текстів

Проаналізувавши наше дослідження та отримані дані, щодо ефективності розробленої нами методики, ми сформулювали наступні методичні рекомендації для формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ. За підсумками нашого дослідження та отриманими даними, щодо ефективності розробленої нами методики, ми сформулювали методичні рекомендації для формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ:

1. Під час планування заняття, на якому передбачається робота з МТ, викладачу слід враховувати декілька моментів. МТ має бути адаптованим до потреб студентів, рівня та інтересів групи, а також до вимог робочої програми. При розробці МТ та завдань до нього мають бути встановлені чіткі цілі і передбачені результати, яких прагне досягти викладач.

2. Під час самостійної розробки МТ важливо продумати його оформлення та технологічну сторону. Слід обрати дизайн, який буде відповідати як темі заняття, так і інтересам студентів. Включити достатню кількість мультимедійних компонентів, при цьому не перенавантажуючи сам текст. Також варто передбачити режим роботи з МТ: чи буде МТ запропонований студентам лише для перегляду, чи варто надати їм доступ для колективного редагування.

3. Викладачу варто попередньо вибудувати робочий процес, тобто детально визначити, як проходити робота з текстом від початку до завершення, і які веб-інструменти виявляться найбільш ефективними. З нашого досвіду створення МТ ми вивели 4 ключові питання, на які варто дати відповідь при розробці МТ:

- Як буде поширений МТ зі студентами?
- Як буде відбуватися взаємодія зі студентами та забезпечуватися миттєвий зворотній зв'язок?

- Як будуть перевірятися та збиратися відповіді, висловлення чи роботи студентів?
- Скільки студентам треба зробити переходів за посиланнями, що повноцінно опрацювати матеріал?

4. Для підвищення навчального потенціалу заняття, важливо інтегрувати 4С (create, collaborate, connect, critical thinking), тобто надавати студентам можливості співпрацювати, творити, взаємодіяти та мислити критично. МТ має стимулювати та візуалізувати їхнє мислення; надавати можливість висловлювати і розвивати свої думки, брати участь в обговореннях, колективно вирішувати проблемні питання; сприяти взаємодії між студентами.

Отже, у даному підрозділі були викладені методичні рекомендації для викладачів щодо формування англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у студентів 2 курсу навчання.

Висновки до розділу 3

В третьому розділі було описано підготовку, хід роботи та результати пробного навчання. Пробне навчання складалося з трьох етапів: вхідного тестування, безпосередньо пробного навчання та вихідного тестування. Було сформульовано критерії оцінювання рівня сформованості англомовної компетентності у читанні з використанням МТ у студентів 2 курсу. Результати навчання було подано у формі таблиці з прогресом групи.

Після аналізу результатів пробного навчання було сформульовано методичні рекомендації щодо організації навчання з використанням АВ.

Отже, після проведення пробного навчання та аналізу результатів навчання, ми дійшли висновку, що розроблена нами методика для формування компетентності у читанні у студентів 2 курсу з використанням МТ виявилася ефективною та може бути застосована іншими викладачами.

ВИСНОВКИ

Проблема формування англомовної компетентності у читанні є важливою на сучасному етапі розвитку методики викладання іноземних мов. Сьогодення вимагає від методики розробки та використання новітніх технологій та методів формування іншомовної комунікативної компетенції. Варто зазначити, що актуальність цього питання обумовила вибір теми нашої кваліфікаційної роботи, а саме методика формування компетентності у читанні у майбутніх учителів з використанням МТ.

Виходячи з опрацьованих нами теоретичних джерел, розробивши комплекс вправ для формування англомовної компетентності у читанні на основі МТ, здійснивши перевірку ефективності розробленої нами методики та детально проаналізувавши результати проведеного дослідження, ми можемо сформулювати наступні висновки:

1. Проблема формування англомовної компетентності у читанні на основі МТ не була ґрунтовно досліджена зарубіжними та вітчизняними методистами, що підтвердило необхідність розробки відповідної методики формування цієї компетентності.

2. У ході нашого дослідження ми уточнили визначення поняття читацької компетентності, під якою ми розуміємо здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. До компонентів читацької компетентності ми відносимо: уміння, навички, знання та комунікативні здібності.

3. Для успішної розробки методики формування читацької компетентності за допомогою МТ для майбутніх учителів ми вважали за необхідне розглянути психолого-педагогічні передумови формування читацької компетентності. Проаналізувавши праці зарубіжних та вітчизняних вчених, ми охарактеризували три принципи читання: (читання має бути швидким, читання має бути вибіркоким,

читання залежить від невізуальної інформації); а також описали компоненти читання (мотиваційно-цільовий, інформаційний, когнітивний, інтерактивний, рефлексивний). Крім цього, ми розглянули психічні процеси і психологічні механізми читацької компетентності, які допомагають зрозуміти її суть (сприймання, мислення, довготривала та оперативна пам'ять, ймовірне прогнозування, механізм осмислення і рух очей).

4. Після цього нами було розроблено комплекс вправ враховуючи всі особливості формування читацької компетентності та використання МТ. Комплекс вправ розрахований на студентів 2 курсу напрямку 014 Середня освіта (Англійська мова і література) в рамках дисципліни «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» першого семестру.

5. Перевірка ефективності розробленої підсистеми вправ здійснювалась у процесі пробного навчання, яке охоплювало опитування студентів, проведення вхідного та вихідного тестування, а також виконання вправ на основі МТ. Одержані результати підтвердили ефективність розробленої нами методики формування англомовної компетентності у читанні за допомогою англомовних МТ у майбутніх вчителів АМ.

Проведене дослідження не претендує на вичерпність та остаточність розв'язання всіх проблем і питань, пов'язаних із формуванням англомовної компетентності у читанні майбутніх учителів англійської мови на основі МТ, а одержані результати вказують на перспективи подальшого теоретичного та практичного вивчення цієї теми.

РЕЗІЮМЕ

Єресковська К.В. *«Методика формування у майбутніх учителів англійської мови компетентності у читанні з використанням мультимедійних текстів»*

Кваліфікаційна робота на здобуття магістра за спеціальністю 014.02 Середня освіта. Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій (англійська і друга західноєвропейська мова) – Київський національний лінгвістичний університет, Київ, 2022.

Робота присвячена розв’язанню проблеми формування у майбутніх учителів англійської мови компетентності у читання з використанням мультимедійних текстів.

Наукова новизна роботи заключається в тому, що вперше теоретично обґрунтовано та розроблено методику формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів англійської мови з використанням мультимедійних текстів, а саме: розроблено підсистему вправ та модель організації навчання; сформовано та охарактеризовано етапи формування цієї компетентності; удосконалено критерії відбору навчального матеріалу; набуло подальшого потенціалу в розвитку питання формування англомовної компетентності у читанні у майбутніх учителів англійської мови з використанням мультимедійних текстів.

У роботі охарактеризовано теоретичне підґрунтя проблеми формування англомовної компетентності у читанні, та в результаті уточнено поняття читацької компетентності, під якою ми розуміємо здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. Проаналізувавши наукові джерела було виокремлено психолого-педагогічні передумови формування читацької компетентності.

Уточнено критерії відбору навчальних матеріалів та розроблено підсистему вправ для формування компетентності у читанні студентів 2 курсу з використанням мультимедійних текстів. Слід зазначити, що розроблена нами підсистема вправ може

бути ефективною за умови її реалізації у відповідній моделі організації процесу навчання.

Практична значущість нашого дослідження полягає в укладанні рекомендацій щодо організації процесу формування англомовної компетентності у читанні з використанням мультимедійних текстів.

Ключові слова: майбутні учителі англійської мови, компетентність у читанні, комунікативні здібності, підсистема вправ, мультимедіа, мультимедійний текст.

SUMMARY

Yereskovska K.V. *«The methodology of reading competence development of future English teachers with the use of multimedia texts»*

Thesis for master's degree in specialty 014.02 Secondary education. Language Teaching through the development of Blended Learning – Kyiv National Linguistic University, Kyiv, 2022.

The thesis is devoted to the issue of developing future English teachers' reading competence with the use of multimedia texts.

The scientific novelty of the work lies in the fact that for the first time the methodology of forming English-language reading competence in future English teachers with the use of multimedia texts is theoretically substantiated and developed, namely: a system of exercises and a model of training organisation are developed; the stages of development of this competence are formed and characterised; the criteria for selecting educational material are improved; the issue of forming English-language reading competence in future English teachers has gained further potential in the development.

The paper describes the theoretical background of the problem of developing English-language reading competence and, as a result, clarifies the concept of reading competence, by which we mean the ability to read authentic texts of different genres and types with different levels of understanding of the content in conditions of indirect communication. After analysing scientific sources, the psychological and pedagogical prerequisites for the formation of reading competence were identified.

The criteria for the selection of educational materials were specified and a system of exercises for the development of reading competence of second-year students using multimedia texts was developed. It should be noted that the developed system of exercises can be effective if it is implemented in the appropriate model of learning process organisation.

The practical significance of our study lies in the recommendations for the organisation of the process of developing English reading competence using multimedia texts.

Keywords: future English teachers, reading competence, communicative abilities, exercise system, multimedia, multimedia text.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азімов Е. Г. Матеріали Інтернету на уроках англ. мови. Іноземні мови в школі. 2001. № 1. С. 14.
2. Алмазова Н. И. Когнитивные аспекты формирования межкультурной компетентности при обучении иностранному языку в неязыковом вузе: автореф. дис. ... д-ра пед. Наук. СПб., 2003. 47 с.
3. Беспалько В. П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний. Советская педагогика. 1968. № 4. С. 52-69.
4. Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
5. Бігич О.Б. Мультимедійне забезпечення лекції як комплекс засобів активізації пізнавальної діяльності студентів. Іноземні мови, 2006. №2. С. 18-21.
6. Борецька Г. Є. Методика формування іншомовної компетентності у читанні. Іноземні мови. 2012. № 3. С. 18 – 27.
7. Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні німецькомовної компетентності в читанні публіцистичних текстів у майбутніх філологів [Електронний ресурс] / І. Ференчук // Педагогічний дискурс. - 2016. - Вип. 21. - С. 169-174. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/0peddysk_2016_21_34
8. Григор'єва Е. Я. Особливості навчання ознайомчого читання учнів старших класів // Сучасні проблеми науки та освіти. 2014. № 3.
9. Ефремова Н. Ф. Формирование и оценивание компетенций в образовании: монография. Ростов н/Д.: Аркол, 2010. 386 с.
10. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. – М.: Просвещение, 1991. – 222 с. (Б-ка учителя иностр. яз.).

11. Клычникова З.И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке: Пособие для учителя. 2 е изд., испр. – М.: Просвещение, 1983. – 208 с.
12. Коваленко Ю. А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов. Іноземні мови. 1999. № 4. С. 37-42
13. Колосовская И. Г. Обучение учащихся общеобразовательных учреждений восприятию и пониманию иноязычной речи на слух (английский язык как второй иностранный): автореферат дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук по спец. 13.00.02 /Минск, 2009. 306с.
14. Новый словарь методических терминов и понятий (Теория и практика обучения языкам) / состав.: Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Москва: Издательство Икар, 2009. 448 с.
15. Пахомова Т. О. Читання художньої літератури в контексті формування іншомовної компетенції. Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання. 2004. № 1. С. 118-126.
16. Підсистема вправ для формування у майбутніх викладачів англomовної професійно орієнтованої читацької компетенції засобами Інтернет-ресурсів / Ю. В. Британ // Іноземні мови. - 2013. - № 1. - С. 34-42.
17. Професійна освіта: Словник: Навч. пос. / Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; За ред. Н.Г. Николо. – К.: Вища школа, 2000. с. 149.
18. Равен Дж. Педагогическое тестирование: Проблемы, заблуждения, перспективы: Пер. с англ., Изд. 2-е, испр. – М.: «Когито-Центр», 2001. – 142 с.
19. Робоча програма навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів II курсу, спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.021 Англійська мова і література, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, освітньо-професійна програма Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури

- (англійська і друга західноєвропейська мова) денна форма здобуття вищої освіти / Укладач: Крикніцька І. О. – К.: КНЛУ, 2022. – 24 с.
20. Сапух Т.В., Скворцова М.В. Процесс формирования читательской компетенции студентов университет. Вестник Оренбургского государственного университета. 2015. №2 (177). С. 140 - 144.
 21. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии. М. : Народное образование, 2003. 225 с.
 22. Стеценко Н. М. Формування читацької компетентності студентів технічних вишів у процесі навчання іноземної мови. Педагогічні науки. 2018. № 81. С. 84-88.
 23. Тестова перевірка рівня сформованості англійської компетентності у читанні у майбутніх філологів [Електронний ресурс] / О. Г. Квасова // Іноземні мови. - 2014. - № 3. - С. 38-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2014_3_7
 24. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово. 2017. № 9. С. 8–15
 25. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя-словесника у процесі викладання шкільного курсу української мови [Електронний ресурс] / С. Цінько // Проблеми підготовки сучасного вчителя. - 2012. - № 6(1). - С. 279-283. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2012_6\(1\)_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2012_6(1)_44)
 26. Чепелева Н. В. Технології читання. К.: Главник, 2004. 96 с.
 27. Черниш В.В. Інтернет-технології у професійній діяльності вчителя: вивчаємо та викладаємо іноземні мови: Посібник // Бібліотечка жур налу «Іноземні мови». - Вип. 4/2011. - К.: Ленвіт, 2011. - 64 с
 28. Черниш В. В. Навчання англійського читання та аудіювання із застосуванням аудіокнижок художніх творів (середня загальноосвітня школа з поглибленим вивченням іноземної мови): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02

- «Теорія і методика навчання : германські мови» / В. В. Черниш. – К., 2001. – 21 с.
29. Шадриков В. Д. Личностные качества педагога как составляющие профессиональной компетентности. Вестник Ярославского государственного университета им. П. Г. Демидова, 2006. № 1. С. 15– 21.
 30. Alderson, J.C., 1984, 'Reading in a foreign language: A reading or a language problem?', in J.C. Alderson & A.H. Urquhart (eds.), Reading in a foreign language, pp. 1–24, Longman, London.
 31. Alloway, T. P., & Gregory, D. (2013). The predictive ability of IQ and working memory scores in literacy in an adult population, International Journal of Educational Research, 57, 51-56. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijer.2012.10.004>
 32. Anderson, R.C., Wilson, P.T. & Fielding, L.G. (1988). Growth in reading and how children spend their time outside of school. Reading Research Quarterly, 23, 285–303.
 33. Baddeley, Allen (2003). Working Memory: Looking Back and Looking Forward, volume 4. Retrieved from www.nature.com/reviews.
 34. Baddeley, A. (2003). Working memory: looking back and looking forward. Nature reviews neuroscience, 4(10), 829-839, in Co Ac Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1038/nrn1201>
 35. Baker, L. & Carter Beall, L. (2009). Metacognitive processes and reading comprehension. In S.E. Israel
 36. Barnes & Noble College. Getting to Know Gen Z [Електронний ресурс] / Barnes & Noble College – Retrieved from: <https://next.bncollege.com/wp-content/uploads/2015/10/Gen-Z-Research-Report-Final.pdf>.
 37. Berk, R. (2009). Multimedia Teaching with Video Clips: TV, Movies, YouTube, and mtvU in the College Classroom. International Journal of Technology in Teaching and Learning, 5, 1–21.

38. Cain, K. & Oakhill, J. (2006). Profiles of children with specific reading comprehension difficulties. *British Journal of Educational Psychology*, 76, 683–696. doi:10.1348/000709905X67610.
39. Clapham, C., 1996, *The development of IELTS: A study of the effect of background knowledge on reading comprehension*, Cambridge University Press, Cambridge
40. Dornyei, Z. (2006). Individual Differences in Second Language Acquisition. *AILA Review*, 19(1), 42 -68.
41. Eckleberry-Hunt, Jodie & Tucciarone, Jennifer. (2011). The Challenges and Opportunities of Teaching «Generation Y». *Journal of graduate medical education*.
42. *Explorations in Language Acquisition and Use chapter one* (Heinemann) Stephen Krashen. Retrieved from: http://www.sdkrashen.com/content/books/explorations_chapter_one.pdf
43. Frank Smith. *UNDERSTANDING READING A Psycholinguistic Analysis of Reading and Learning to Read* / Frank Smith. – New Jersey: LAWRENCE ERLBAUM ASSOCIATES, PUBLISHERS, 2004. – 372 с. – (6th ed.).
44. Gerold Ungeheuer. *Schrift und Schriftlichkeit* / Gerold Ungeheuer. – Berlin: Walter de Gruyter, 1996.
45. Grabe, W. (2009). *Reading in a Second Language; Moving from Theory to Practice*. New York: Cambridge University Press.
46. Hannon, B. (2012). Understanding the relative contributions of lower-level word processes, higher-level processes, and working memory to reading comprehension performance in proficient adult readers, *Reading Research Quarterly*, 47(2), 125-152. Retrieved from: <https://doi.org/10.1002/RRQ.013>
47. Howard E. LeWine. *Attention-Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)* [Электронный ресурс] / Howard E. LeWine. – 2022. – Retrieved from: https://www.health.harvard.edu/a_to_z/attention-deficit-hyperactivity-disorder-adhd-a-to-z.

48. ISTE STANDARDS: EDUCATORS [Электронный ресурс] – Retrieved from: <https://www.iste.org/standards/iste-standards-for-teachers>.
49. Johns A. Text, role and context. Developing B academic literacies. NY: Cambridge University Press, 1997. 171 p
50. Jürgen Grzesik. Neurobiologie und Psychologie der Entwicklung von Lesekompetenzen durch den Erwerb von textverstehenden Operationen / Jürgen Grzesik. – München: Waxmann, 2005. – 396 с.
51. Maik Philipp. Wie motiviert lese und schreibe ich? Und wenn ja: auf wie viele Arten und Weisen? [Электронный ресурс] / Maik Philipp // Online-Plattform für Literalität. – 2013. – Retrieved from: https://www.leseforum.ch/myuploaddata/files/2013_2_philipp.pdf.
52. Mayer, Richard. (2017). Using multimedia for e-learning: Multimedia for e-learning. Journal of Computer Assisted Learning. 33. 10.1111/jcal.12197.
53. Melby-Lervåg, M., Redick, T. S., & Hulme, C. (2016). Working Memory Training Does Not Improve Performance on Measures of Intelligence or Other Measures of «Far Transfer»: Evidence from a Meta-Analytic Review. Perspectives on Psychological Science, 11(4), 512–534. <https://doi.org/10.1177/1745691616635612>
54. Messbauer, V. C. S., & De Jong, P. F. (2006). Effects of visual and phonological distinctness on visual-verbal paired associate learning in Dutch dyslexic and normal readers. Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal, 19(4), 393–426. Retrieved from: <https://doi.org/10.1007/s11145-005-5121-7>
55. Nell K. Duke. Choosing the Right Text / Nell K. Duke. // DoingWhatWorks. – 2010.
56. OECD (2009). PISA 2009 Assessment Framework: Key Competencies in Reading, Mathematics and Science. PISA, OECD Publishing. Retrieved from: <http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/44455820.pdf>
57. Perfetti, C.A., 1985, Reading ability, Oxford University Press, New York.

58. Rakhmanina L., Kusumaningrum D. The effectiveness of video blogging in teaching speaking viewed from students' learning motivation // Proceedings of the Fifth International Seminar on English Language and Teaching (ISELT-5). 2017. P. 27–34.
59. Roberts DH, Newman LR, Schwartzstein RM. Twelve tips for facilitating Millennials' learning. *Med Teach.* 2012;34(4):274-8. doi: 10.3109/0142159X.2011.613498. Epub 2012 Jan 30. PMID: 22288944.
60. Roberts DH, Newman LR, Schwartzstein RM. Twelve tips for facilitating Millennials' learning. *Med Teach.* 2012;34(4):274-8. doi: 10.3109/0142159X.2011.613498. Epub 2012 Jan 30. PMID: 22288944.
61. Schutte, N. S., & Malouff, J. M. (2007). Dimensions of Reading Motivation: Development of an Adult Reading Motivation Scale. *Reading Psychology*, 28(5), 469-489.
62. The Intelligencer / Wheeling News-Register (Sept. 28. 2014 Local Columns. Retrieved from: <http://www.theintelligencer.net/opinion/local-columns/2014/09/reading-comprehension-has-differen-levels/>
63. Thornbury S. *Uncovering Grammar New Edition (Anglais) Broché*, 2005. 454 p.
64. Van Dijk, T.A. and W. Kintsch, 1983. *Strategies of discourse comprehension*. New York: Academic Press

ДОДАТКИ

Додаток А

Текст «Mass Media in Ukraine»

Mass Media in Ukraine

Among **the invariable prerequisites** of a modern democratic community are freedom of the press, **guarantees of undeterred activities of journalists and publishers** and **free public access to printed matter**, radio and television programmes. Ukraine's mass media include television, information **agencies**, press centres, press services, government departments and agencies for contacts with the press. There are newspapers and magazines for readers of all ages, professions and levels of training. There are various **periodicals** based on particular interests. For instance, the newspaper *Silske Zhyttya* (Rural Life) is addressed mainly to rural residents, The Medical Newspaper – to medical workers, and a lot of newspapers and magazines are published especially for teachers of schools, colleges and universities, for businessmen, etc. Today's Ukrainian periodicals are independent and the state guarantees their economic independence. Nowadays Ukraine numbers over 4,000 editions **varying in forms of ownership, genre, type and periodicity**.

Over the period of its independence Ukraine has **achieved numerous accomplishments** in democratizing mass media **by adjusting** to the free market rule, introducing electronic press, and educating critically thoughtful journalists. The country **adopted the constitution** and several laws that guarantee freedom of speech, information, and press, and **protection from censorship**.

The Verkhovna Rada **passed several laws**, which determined the governing structure of the mass media and created legal foundations for their work. The laws on "TV and Radio Broadcasting", "On Information", "On Means of Printed Information (Press)", "On State Support of Media and Social Security of Journalists", "On Copyright and Related Rights".

The press is generally known as the **"fourth estate"**. In various periods of its existence and depending on the political system, the mass media has always **maintained certain relations** with those public and political structures which **were actually in control of** most spheres in the life of society.

Nobody can doubt the role of the press in present-day life. It is extremely important. People in our country are active readers of newspapers and magazines. A lot of them **subscribe to various papers** and journals which are delivered to their homes. *Vechirniy Kyiv* is a local independent paper and its **circulation** is very big because this newspaper informs the readers of local and national events. There are also such magazines as *Vitchyzna*, *Vsesvit*, newspapers *The News from Ukraine*, *The Kyiv Post*, and *The Digest* which are published in English. Their contents **deal with very burning problems** of our present-day life and history, sometimes they are **amusing and entertaining** and touch upon cultural and sport events.

There is a **wide network of TV and radio broadcasting** in our country. Television is now increasingly being used to analyze the socio-economic progress taking place in Ukraine. It focuses more on reports, discussions, commentaries and dialogues with viewers. They discuss ways of improving the Ukrainian economy and solving social problems.

The national radio-television network of Ukraine is made up of **government-run and non-government-run** companies. Ukraine is a member of the International Telecommunication Union and an active participant in the InterVision network, created **under ITU auspices**. The state TV and Radio Company operates two channels and includes editorial services specializing in political analysis, public-political programmes, current information, youth and sport programmes and several creative unions and their channels. The increasingly popular non-government TV companies are Inter TV, Studio 1+1, STB, *Novy Kanal*, ICTV, 5 Kanal, etc.

Ukrainian journalists use their professional skills and experience to **raise the national media's analytical, informative, aesthetic standard to the international level**. Professional journalists are associated in the National Press club, a public **politically non-affiliated organization**.

The Press Centre of the Ministry of the Foreign Affairs of Ukraine is involved in a variety of activities **aimed at facilitating the implementation of international documents** in the sphere of information and data exchanges.

1. What is the period of Ukraine's independence characterized by?
2. What are the invariable prerequisites of a modern democratic community?
3. What do Ukraine's mass media include?
4. What laws determine the governing structure of the mass media?
5. Why is the press known as the "fourth estate"?
6. Are Ukrainians avid readers of newspapers and magazines?
7. What is the main role of television?
8. What do Ukrainian journalists do to raise the national media's analytical, informative, aesthetic standard to the international level?

Додаток Б

Текст «The Globe Theatre»

06.10.2022

THE GLOBE THEATRE

Great changes took place in social life of England **during the reign** of Queen Elizabeth I /1558-1603/. England **turned from a secondary European power**, which unofficially **participated in piracy on high-seas, into a first-rate naval power** after **defeating the Great Spanish Armada** in 1588.

The victory brought England power, wealth and rise in culture. It was **the time of the English Renaissance**, and sometimes it is called "the age of Shakespeare". First playhouses in England appeared at that time. Until then troupes of professional players toured the country and staged their plays for the wealthy nobles.

Shakespeare already then a famous actor and playwright with other professional actors and managers decided to build their own playhouse. "Theatre" was the name of the first playhouse built by Burbage, a **carpenter** and an actor in 1576 and **pulled down** in 1583 because the landowner did not wish **to renew the contract**.

The actors including Shakespeare helped the architect to design the new playhouse which was called the "Globe". It was built in Maiden Lane near the Thames which has become the theatrical district of London since that time. The name of the playhouse "Globe" was not accidental. It was a many-cornered building, circular in form inside and without a roof as performances could only **be held in day light**. It had three balconies around the walls with a small **thatched roof** over the gallery with the stage **protruding** some 30 feet /10 meters/. In front of the entrance was a **signboard** with Hercules bearing the globe upon his shoulders.

The plays **were announced well in advance on bills** placed on posts all over the city but the performances could only be held if the weather permitted. **Flags were hoisted** to show that the play would be held and the flags **were pulled down** if the performance was **cancelled**. The plays were held as a rule in the afternoon. Wealthy and noted people would send their servants two or three hours before the play began to occupy good seats for them. While waiting for the play to begin the public **amused itself** by eating apples, nuts in autumn, pies and fried fish in winter and drinking ale, smoking, playing cards or dice and having a good time. Women seldom went to see a play but when they did, they wore a mask or **came in man's clothing**.

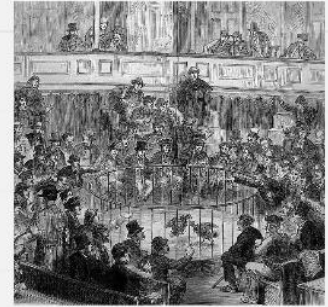
The playhouse was open 5 days a week. On Sundays all the forms of amusement **were prohibited** by the church and Thursdays play-acting was forbidden by the Queen to give the **bear-baiting or cock-fighting** a chance to make good business. The Queen also was very fond of bear-baiting herself and wanted the nobles to be present.

The stage did not **resemble** the present day one at all. There were no curtains to open, or close the play, all acting was performed by men, the roles of women were done by boy actors. There was no scenery, a placard with the word "Verona", for example, was enough for the audience to understand where the action was taking place.

The actors moved freely along the stage **fulfilling their solo or monologue** with much dramatism. The dramatist had to use his imagination and make the audience use theirs.

The great role Shakespeare's plays had on the English audience had no limits. He had written a lot of dramas, comedies and tragedies. Hundreds of his sayings have become part of the English language to this very day.

The "Globe" Playhouse is a part of the history of the English theatre. The playhouse itself was destroyed during the Great Fire in 1666 and in its place stands a **brewery** but the district of Maiden Lane and Drury Lane is still the heart of the theatrical life in London. Shakespearean plays are still loved by Londoners. But now new forms, modern theatres **depict the great playwright's wit and thought** on ultra modern stages, yet, it is difficult to say if it has brought more brightness into the hearts of the audience. The season of Shakespeare's plays which is held annually at the Shakespeare Memorial Theatre in Stratford-upon-Avon has become so established that it now **carries the reputation of an English tradition**.

1. What changes took place in England from 1558 to 1603?
2. What was the other name for the English Renaissance?
3. Why did the actors decide to build a new playhouse?
4. What district was chosen for the theatre?

Додаток В

Текст «Acting skills»

1 Body movement

"Body language is a very powerful tool. We had body language before we had speech, and apparently, 80% of what you understand in a conversation is read through the body, not the words."- Deborah Bull

Actors have to think about their body language and what messages they are conveying through how they walk, stand, and sit. This awareness is useful throughout life, whether it's in giving presentations and talks or meeting new people and making good first impressions. Acting is also a fun physical activity that relieves stress and tension, which is important as our modern lifestyle can be quite **sedentary**.

2 Understanding emotions

"Acting is not about being someone different. It's finding the similarity in what is apparently different, then finding myself in there." – Meryl Streep

Actors also need to have an awareness and control of emotions, both theirs and those of others. They're connecting with people, **putting themselves into someone else's shoes**, whether that's an audience, a fellow performer, or a character they're playing.

It's no **coincidence** that actors often become heavily involved in charity and philanthropy. Acting creates empathy and can **bridge the gap** between us and other people.

Similarly, acting is a safe and productive way to explore how to understand and express your own emotions in a healthy way, a good way of developing **emotional maturity**.

3 Working and communicating together

"Creating a relationship is the heart of acting. It is basic. It is essential." – Michael Shurtleff

Teamwork and collaboration are **intrinsic** parts of acting, whether it's working in a group, with a scene partner, or even just working on a monologue with a director.

Actors have to learn to rely on other people, to work together and support each other, and to not be afraid to make suggestions and try out new ways of doing things.

Developing good communication and listening skills are key to this. These skills are also very important for forming a connection with the audience.

4 The Mind

"The actor has to develop his body. The actor has to work on his voice. But the most important thing the actor has to work on is his mind." – Stella Adler

When asking the "what if" questions, **blue-sky thinking**, thinking outside the box. Whatever you like to call it, imagination is an integral part of living a happy and fulfilled life.

Acting inspires creativity and stimulates the mind, while at the same time learning lines and lyrics develops concentration and memory skills.

Acting can be a part of everyone's life. Acting can connect the world inside the mind with the world outside, in the process strengthening our understanding of both.

Додаток Г

Текст «Having a Wonderful Time»

HAVING A WONDERFUL TIME

Judy Sloane meets Hollywood star Douglas Fairbanks Junior, son of the famous actor in silent movies. Fairbanks Junior has made an extremely successful career of his own.

Being brought up in a show business family, did you want to be an actor?

Well, it wasn't a show business family. _____ I couldn't help but be aware of it _____ certain extent, because people would come around but the talk was very seldom shop-talk.

During your long and successful career you've certainly made the name Fairbanks your own, but when you were starting out was it a nuisance to you to be named after your father?

I think it probably was. It was a mixture in a way. It was useful in having the door open to get interviews, and to be allowed in to talk to the boss. _____

Were you and your father close?

Not at first. We were just shy of each other. I think we were always fond of each other. _____ It wasn't until I was in my late twenties that we got to know each other very well.

Was your father a big influence in your life?

Not really, except I certainly took notice of his wonderful good nature with people. _____ It was a natural friendliness, and I admired that and I probably wanted to give that same impression when I was young.

Out of all your father's films, do you have a favourite one?

I think my very favourite one is 'Thief of Baghdad'. It was one of the finest films ever made by anybody. _____ He was the guide and more or less the creator.

When did you know that you wanted to become an actor yourself?

When my mother and I were living abroad because it was cheaper, and mother's family had run out of money and we didn't know quite what to do, and somebody offered me a job! _____ It was a job at Paramount Pictures to play in a film called 'Stephen Steps Out' for which I got \$ 1,000 a week for two weeks.

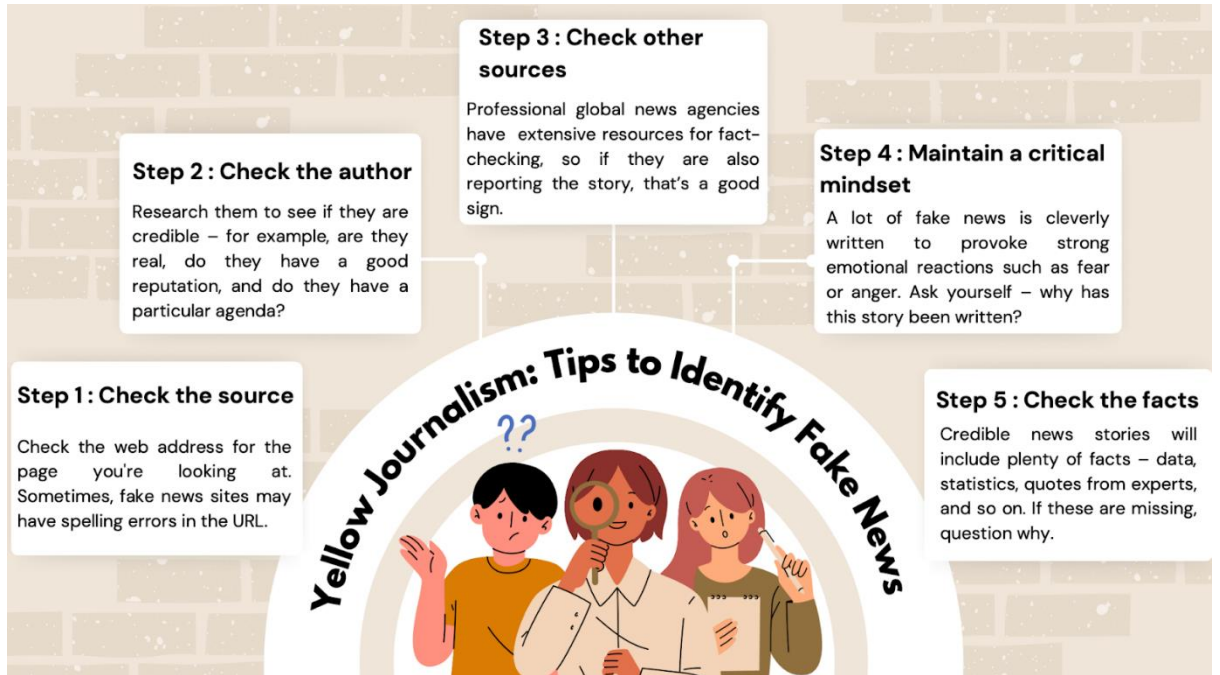
Your role as Rupert of Hetzau in 'The Prisoner Of Zenda' was one of your greatest.

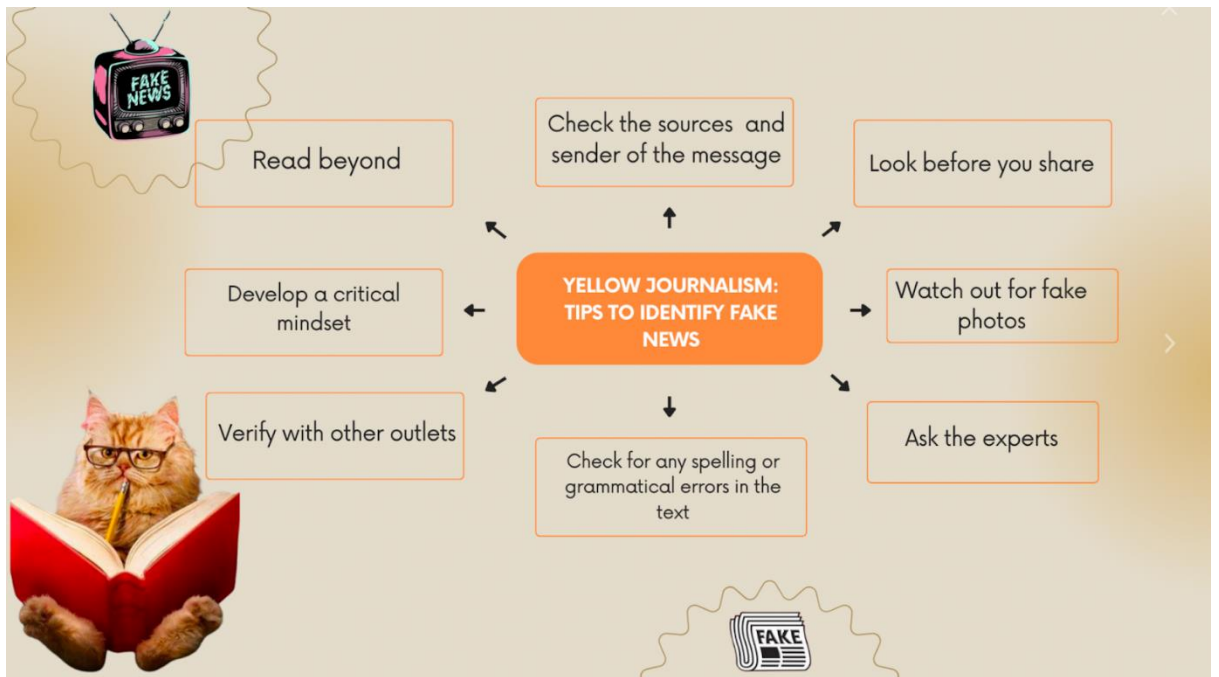
It was a wonderful, wonderful part. _____. Then I had this offer to come back and do 'Prisoner of Zenda'. I thought I'd better stick with this new company I'd started. My father was around and he said, 'Do not be a fool, you have got to go back, give up everything and play in "The Prisoner of Zenda". It's the best part ever written. And that decided me so I said, 'Yes, I will!'

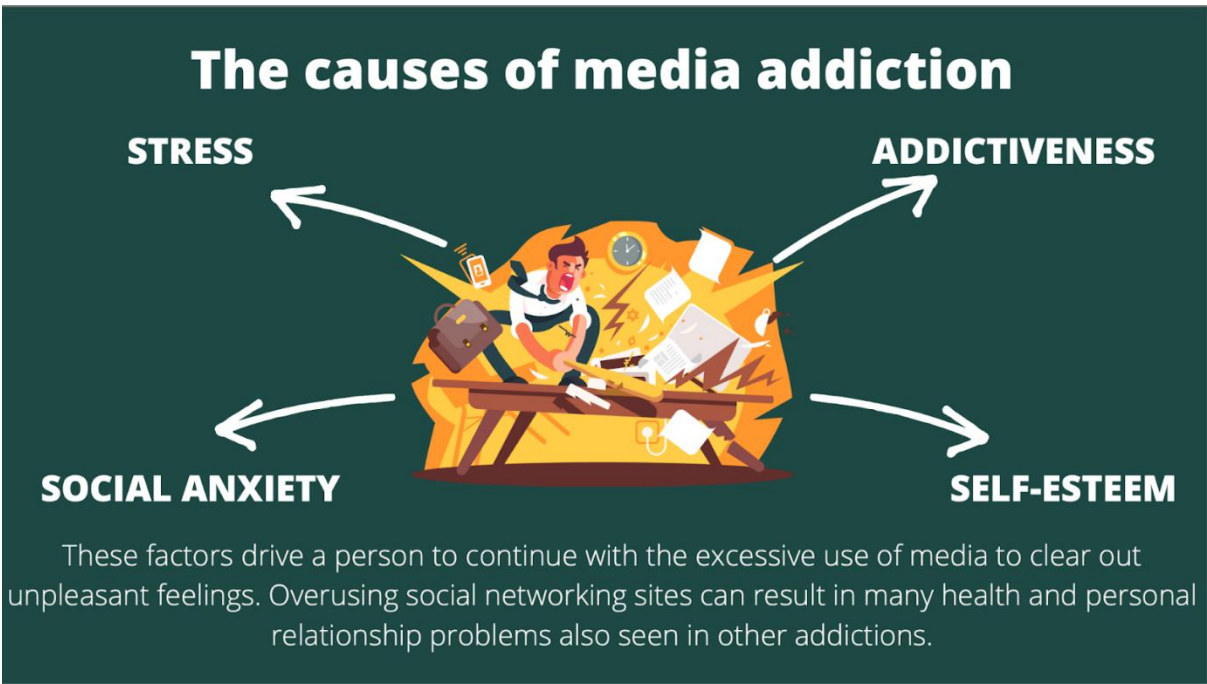
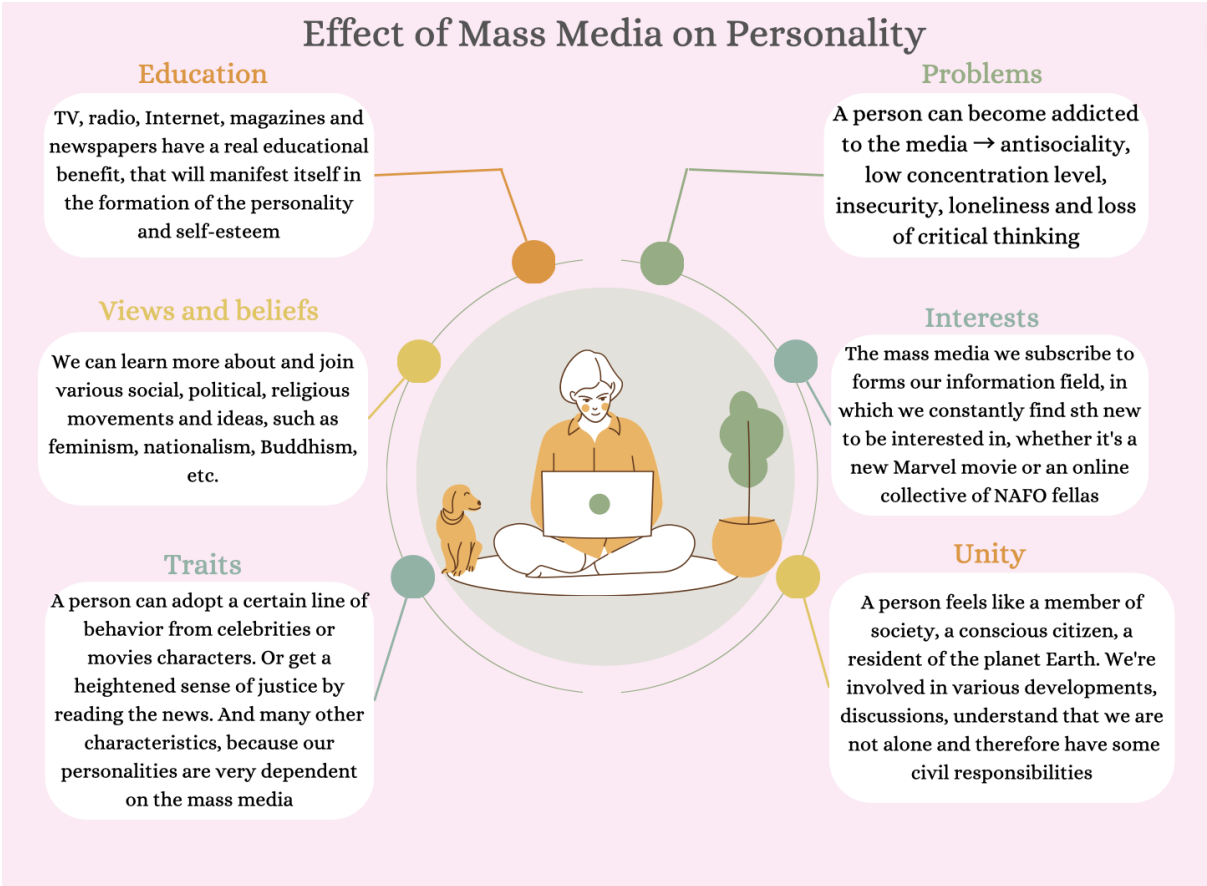
Do you like the films they're making today?

The films themselves are all right. _____. There are still some very fine films that are being made but some of them are of questionable taste and I blame the public. Being a business and an industry, producers produce what people buy. If the public don't like it, they won't go, and the films will stop being produced.

Додаток Д Роботи студентів

Додаток Е

Вхідне тестування

Revolution in Knowledge Sharing

ereskovskaya.katya@gmail.com (не зв'язано)

[Змінити обліковий запис](#)

*Обов'язкове поле

Your name and surname *

Ваша відповідь

Revolution in Knowledge Sharing

The pressure to transform our institutions of learning continues. Virtually every [enterprise](#) and institution is grappling with the disruptions and opportunities caused by Web-enabled infrastructures and practices. New best practices, business models, innovations, and strategies are emerging, including new ways to acquire, assimilate, and share knowledge. Using technologies that are already developed or that will be deployed over the next five years, best practices in knowledge sharing not only are [diffusing](#) rapidly but will be [substantially](#) reinvented in all settings: educational institutions, corporations, government organizations, associations, and [nonprofits](#). But institutions of learning are in a unique position to benefit from an added opportunity: providing leadership in e-knowledge.

E-knowledge finds expression in many shapes and forms in a [profoundly](#) networked world. It is not just a digitised collection of knowledge. E-knowledge consists of knowledge objects and knowledge flows that combine content, context, and insights on application. E-knowledge also emerges from interactivity within and among communities of practice and from the troves of [tacit](#) knowledge and tradecraft that can be understood only through conversations with knowledgeable practitioners.

E-knowing is the act of achieving understanding by interacting with individuals, communities of practice, and knowledge in a networked world. E-knowledge commerce consists of the transactions based on the sharing of knowledge. These transactions can involve the exchange of digital content/context and/or tacit knowledge through interactivity.

Transactable e-knowledge can be exchanged for free or for fee. E-knowledge is enabling not only the emergence of new best practices but also the reinvention of the fundamental business models and strategies that exist for e-learning and knowledge management. E-knowledge is technologically realized by the fusion of e-learning and knowledge management and through the networking of knowledge workers.

Transactable e-knowledge and knowledge net-working will become the [lifeblood](#) of knowledge sharing. They will create a vibrant market for e-knowledge commerce and will stimulate dramatic changes in the knowledge ecologies of enterprises of all kinds. They will support a "Knowledge Economy" based on creating, [distributing](#), and adding value to knowledge, the very activities in which colleges and universities are engaged. Yet few colleges and universities have taken sufficient account of the need to use their knowledge assets to achieve strategic differentiation.

In "It Doesn't Matter," a recent article in Harvard Business Review, Nicholas G. Carr [endorsed](#) corporate leaders' growing view that information technology offers only limited potential for strategic differentiation. Similar points are starting to be made about e-learning, and knowledge management has been under fire as ineffectual for some time.

The truth is that e-learning and knowledge management can provide strategic differentiation only if they drive genuine innovation and business practice changes that [yield](#) greater value for learners. Carr's article provoked a host of contrary responses, including a letter from John Seely Brown and John Hagel III. Brown is well-known for his insights into the ways in which knowledge sharing can provide organizations with a solid basis for strategic differentiation.

(Use hyperlinks to check the meaning of unknown words and phrases)

Task 1

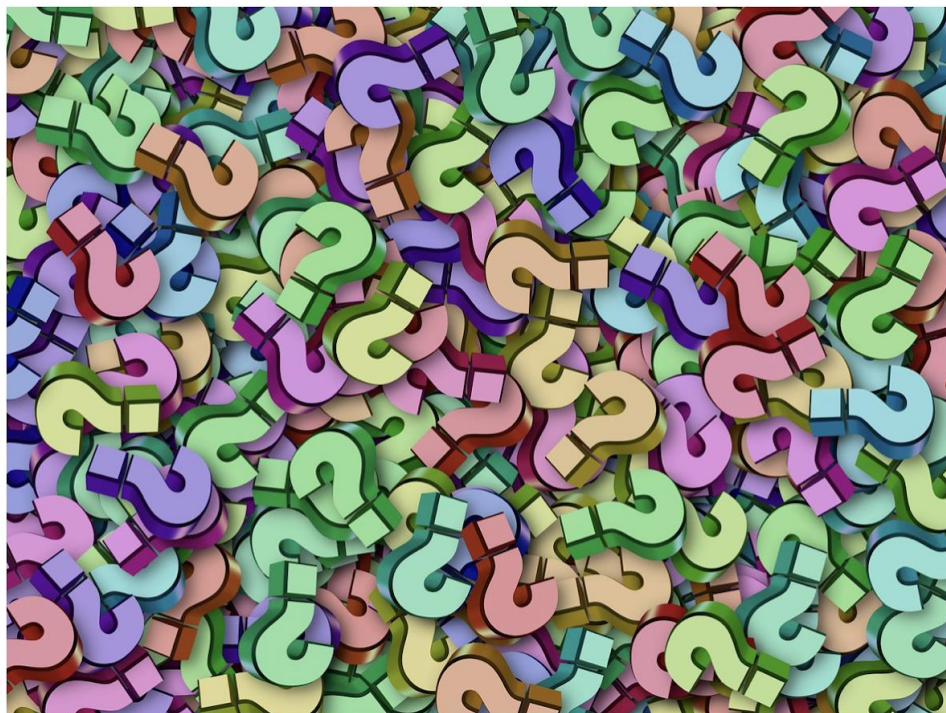
Read the article and complete the summary below. For questions 1-4, choose **NO MORE than TWO WORDS** for each answer.

Thanks to the advent of the computer, learning institutions today are providing new ways of acquiring knowledge, through tools that are (1) fast and which are being already (2) in all fields and settings, despite the (3) the process may entail, which all institutions are now (4). * 4 бали

Ваша відповідь

Task 2

Choose **ONE** correct option

1. E-knowledge is primarily based on practices used in business. *

1 бал

- Yes
- No
- Not given

2. Educational institutions can be leaders in knowledge net-working. *

1 бал

- Yes
- No
- Not given

3. E-knowledge has several benefits to it. *

1 бал

- Yes
- No
- Not given

4. Communities of practice are one source of E-knowledge. *

1 бал

- Yes
- No

5. The key to the success of knowledge management and e-learning is offering strategic differentiation. * 1 бал

- Yes
- No
- Not given

Надіслати

Очистити форму

Додаток Ж

Вхідне тестування

Four positive books about the world

Read a series of short book summaries.

[*Factfulness*](#) – Hans Rosling with Ola Rosling and Anna Rosling Rönnlund

In *Factfulness*, Professor Hans Rosling, along with two collaborators, asks simple questions about the world. Questions like 'How many girls finish school?' and 'What percentage of the world's population is poor?' It turns out the majority of us get the answers to these questions completely wrong. Why does this happen? *Factfulness* sets out to explain why, showing that there are several instincts humans have that distort our perspective.

For example, most people divide the world into US and THEM. In addition, we often believe that things are getting worse. And we are consuming large amounts of media that use a sales model based on making us afraid.

But according to the authors, the world isn't as bad as we think. Yes, there are real concerns. But we should adopt a mindset of factfulness – only carrying opinions that are supported by strong facts. This book is not concerned with the underlying reasons for poverty or progress, or what should be done about these issues. It focuses on our instinctive biases, offering practical advice to help us see the good as well as the bad in the world.

Enlightenment Now – Steven Pinker

Are things getting worse every day? Is progress an impossible goal? In *Enlightenment Now*, Steven Pinker looks at the big picture of human progress and finds good news. We are living longer, healthier, freer and happier lives.

Pinker asks us to stop paying so much attention to negative headlines and news that declares the end of the world. Instead, he shows us some carefully selected data. In 75 surprising graphs, we see that safety, peace, knowledge and health are getting better all over the world. When the evidence does not support his argument, however, he dismisses it. Economic inequality, he claims, is not really a problem, because it is not actually that important for human well-being. One cannot help wondering how many people actually living in poverty would agree.

The real problem, Pinker argues, is that the Enlightenment values of reason and science are under attack. When commentators and demagogues appeal to people's tribalism, fatalism and distrust, then we are in danger of causing irreparable damage to important institutions like democracy and world co-operation.

The Great Surge – Steven Radelet

The majority of people believe that developing countries are in a terrible situation: suffering from incredible poverty, governed by dictators and with little hope for any meaningful change. But, surprisingly, this is far from the truth. The reality is that a great transformation is occurring. Over the past 20 years, more than 700 million people have increased their income and come out of poverty. Additionally, six million fewer children die every year from disease, millions more girls are in school and millions of people have access to clean water.

This is happening across developing countries around the world. The end of the Cold War, the development of new technologies and brave new leadership have helped to improve the lives of hundreds of millions of people in poor countries.

The Great Surge describes how all of this is happening and, more importantly, it shows us how we can accelerate the process.

[The Rational Optimist](#) – Matt Ridley

For more than two hundred years the pessimists have been winning the public debate. They tell us that things are getting worse. But in fact, life is getting better. Income, food availability and lifespan are rising; disease, violence and child mortality are falling. These trends are happening all around the world. Africa is slowly coming out of poverty, just as Asia did before. The internet, mobile phones and worldwide trade are making the lives of millions of people much better.

Best-selling author Matt Ridley doesn't only explain how things are getting better; he gives us reasons why as well. He shows us how human culture evolves in a positive direction thanks to the exchange of ideas and specialisation. This bold book looks at the entirety of human history – from the Stone Age to the 21st century – and changes the notion that it's all going downhill. The glass really is half-full.

(Use hyperlinks to check these books)

Task 1

Choose ONE right option.

1. Which book talks about how we can continue to make things even better? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

2. Which book covers a long period of human history? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

3. Which book claims that human intuition negatively affects the way people think about the world? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

4. Which book says that current establishments are under threat from politics? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

5. Which book explains that we tend to mentally divide humans into two clear groups? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

6. Which book claims that trade has helped make life better around the world? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

7. Which book makes the claim that unfair distribution of wealth does not affect happiness as much as people think? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

8. Which book focuses primarily on developing countries? * 1 бал

- Factfulness
- Enlightenment Now
- The Rational Optimist
- The Great Surge

Task 2
Complete the sentences.

1. Innovation is one of the most important factors in human across history.

* 1 бал

Вибрати ▼

2. Many people all their media on smartphones. *

1 бал

Вибрати ▼

3. The young politician is trying to get people to a positive mindset about coping with climate change.

* 1 бал

Вибрати

4. Pinker thinks that now is the time to the case for science and reason.

* 1 бал

Вибрати

5. The details of the law were agreed after lengthy debate in the media.

* 1 бал

Вибрати

6. Millions of people simply do not have to clean water.*

1 бал

Вибрати

7. The United Nations said that everyone should have the same chance to a healthy life.

* 1 бал

Вибрати

8. We have caused damage to our rivers and lakes.*

1 бал

Вибрати

Додаток 3

Опитувальник для студентів

Опитувальник для студентів

Шановні респонденти!

Просимо Вас дати відповідь на запитання анкети, спрямованої на вивчення досвіду готовності використання мультимедійних текстів для формування англомовної компетентності у читанні у навчальному процесі майбутніх учителів англійської мови, визначення необхідності її вдосконалення. Результати анкетування будуть використані тільки для наукового дослідження з теми «Методика формування у майбутніх учителів англійської мови компетентності у читанні з використанням мультимедійних текстів».

Дякуємо за співробітництво!

1. Як часто Ви використовуєте мультимедійні тексти у процесі навчання? *

- Часто
- Рідко
- Ніколи

2. Чи використовуєте Ви мультимедійні тексти у процесі самостійної роботи для покращення Вашої англомовної читацької компетентності? *

- Так
- Ні

3. Чи вважаєте Ви цікавим використання мультимедійних текстів у процесі навчання? *

- Так
- Ні

4. Чи відповідають запропоновані мультимедійні тексти Вашим інтересам та вашому життєвому досвіду? *

- Так
- Ні

5. Використання яких мультимедійних компонентів у тексті Ви вважаєте найбільш вдалим? (вибір КІЛЬКОХ відповідей можливий) *

- Зображення
- Відео
- Аудіо
- Анімація
- Гіперпосилання

6. Чи відчуваєте Ви труднощі у читанні за допомогою мультимедійних матеріалів? *

- Так
- Ні

7. Які причини цих труднощів? (вибір КІЛЬКОХ відповідей можливий)

- Відсутність навчальних матеріалів
- Відсутність часу
- Технічні проблеми
- Невміння працювати з мультимедійними матеріалами

Надіслати

Очистити форму